

Piotr Szajner
Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W ROLNICTWIE
IV KWARTAŁ 2020**

ISSN 2392-3741

Badanie okresowe nr 129

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marian Podstawka, Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Piotr Szajner

Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

<http://www.sgh.waw.pl/instituty/irg>

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

*Opracowanie powstało w wyniku wspólnych badań Instytutu Rozwoju Gospodarczego SGH
z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - PIB*

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2020

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3741

Nr Rej. PR 18392

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury nr 129. W badaniu uczestniczyło 2054 gospodarstw rolnych. Metoda badawcza opisana jest na stronie <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA.....	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1) Wskaźnik koniunktury	7
	2) Nastroje gospodarstw rolnych	10
	3) Przychody pieniężne.....	13
	4) Oszczędności	16
	5) Zadłużenie	19
	6) Zakupy nawozów mineralnych	22
	7) Zakupy pasz treściwych.....	25
	8) Zakupy środków ochrony roślin.....	28
	9) Inwestycje w maszyny i urządzenia.....	31
	10) Inwestycje w budynki i budowle	34
	11) Dostępność kredytów preferencyjnych	37
	12) Zamiar wzięcia kredytu	40
	13) Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego	43
	14) Zaciągnięcie kredytu rynkowego	46
	15) Skutki anomalii pogodowych	49
III.	SUMMARY	51

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W czwartym kwartale 2020 r. wartość wskaźnika koniunktury w rolnictwie IRG SGH (IRGAGR) zmniejszyła się o 1,7 pkt. Pogorszenie się koniunktury jest skutkiem osłabienia się nastrojów – wartość wskaźnika zaufania, jednej z dwóch składowych ogólnego wskaźnika koniunktury, spadła o 11,9 punktu. To jeden z największych kwartalnych spadków wartości wskaźnika zaufania w historii badania. Większe odnotowano tylko w drugim kwartale br. oraz w czwartych kwartałach lat 2008 i 2009, tj. w okresie światowego kryzysu finansowego i gospodarczego, który dla polskiego rolnictwa był potężnym wstrząsem. Tym razem załamanie się nastrojów jest pośrednim skutkiem nadejścia drugiej fali epidemii COVID-19, wielkiej niepewności co do dalszego jej rozwoju oraz związanych z tym mglistych perspektyw odrodzenia się polskiej gospodarki i kształtowania się popytu na produkty rolno-spożywcze. Mijający rok stoi bez wątpienia pod znakiem kryzysu COVID-19. Nastroje rolników zmieniały się w rytm rozwoju epidemii – w pierwszej połowie roku, wraz z wybuchem pandemii, wartość wskaźnika zaufania obniżyła się łącznie o 26,4 pkt, a w trzecim kwartale, po czerwcowym przesileniu, odrobiła cały ten spadek. Ostatni kwartał roku zwykle przynosi osłabienie się nastrojów (o charakterze sezonowym), jednak tegoroczny spadek wartości wskaźnika zaufania jest kilkukrotnie większy niż zazwyczaj.

Spadek wartości ogólnego wskaźnika koniunktury byłby większy, gdyby nie wzrost wartości drugiej jego składowej, tj. wskaźnika wyrównanych przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych (o 3,4 pkt). Wzrost przychodów pieniężnych był skutkiem względnie wysokich cen podstawowych produktów rolnych. W czwartym kwartale br. wzrosły bowiem ceny skupu trzody chlewnej o 4,6%, mleka o 1,6% oraz kukurydzy o 3,0%. Wyższe były również ceny pozostałych zbóż. Czynnikiem sprzyjającym wzrostowi cen skupu są rosnące ceny surowców rolnych i żywności na świecie. Niższe były natomiast ceny ziemniaków, których zbiory znacząco się zwiększyły, oraz żywca drobiowego ze względu na wzrost podaży (choć wystąpiły kolejne ogniska grypy ptaków). Należy jednak zauważyć, iż choć poziom przychodów się podniósł, jest znacznie niższy od przewidywanego przed kwartałem.

W sumie kryzys COVID-19 ma w IV kwartale br. zróżnicowany, a w konsekwencji umiarkowany wpływ na sektor rolny. Z jednej strony bowiem podminowuje nastroje producentów produktów roślinnych i zwierzęcych, z drugiej jednak nie widać załamania popytu na żywność. Wprawdzie nastąpił spadek popytu ze strony sektora HoReCa, zwiększył się jednak popyt gospodarstw domowych i zagranicy. W okresie trzech pierwszych kwartałów br. eksport produktów rolno-spożywczych z Polski wyniósł 25,1 mld EUR i był o 6,7% większy niż przed rokiem. Dynamika importu była mniejsza (4,8%); wyniósł on 16,5 mld EUR. W rezultacie nadwyżka eksportu nad importem zwiększyła się o 10,7% do 8,6 mld EUR i była większa niż w handlu zagranicznym ogółem.

Wartość wskaźnika IRGAGR jest niższa niż przed rokiem o 4,4 pkt. Na skutek kryzysu COVID-19 tendencja spadkowa, zapoczątkowana jeszcze w połowie 2017 r., pomimo poprawy w II i III kwartale 2019 r., pogłębia się. Pesymizm u rolników jest powszechny. Kolejny, pierwszy kwartał roku, to zwykle okres sezonowego spadku produkcji rolnej. Należy się spodziewać, iż tym razem będzie on większy niż przeciętnego.

2. Pogorszenie się koniunktury odnotowała większość grup gospodarstw rolnych. Najbardziej odczuły je gospodarstwa położone w makroregionie śródkowoschodnim (spadek wartości IRGAGR o 4,6 pkt), gospodarstwa małe, tj. o powierzchni do 7 ha (o 2,6 pkt), prowadzone przez osoby w wieku do 30 lat (o 7,5 pkt), z wykształceniem podstawowym bądź zasadniczym zawodowym i średnim lub pomaturalnym zawodowym (po 1,1 pkt) oraz gospodarstwa zajmujące się uprawą roślin wieloletnich (o 4,0 pkt). O poprawie koniunktury informują gospodarstwa położone w makroregionach: północnym (o 4,2 pkt) i południowym (o 3,3 pkt), gospodarstwa duże, tj. o powierzchni pow. 50 ha (o 2,4 pkt),

prowadzone przez osoby w wieku 46-60 lat (o 0,7 pkt) i pow. 60 lat (o 3,5 pkt), z wykształceniem wyższym (o 0,1 pkt) i zajmujące się działalnością inna niż uprawa roślin czy chów i hodowla zwierząt (o 10,2 pkt).

3. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych¹ zwiększyła się w ciągu kwartału o 2,3 pkt i wynosi -7,2 pkt. Jest jednak niższa niż przed rokiem o 2,1 pkt. Wzrost poziomu przychodów odnotowano dla wszystkich grup gospodarstw rolnych z wyjątkiem położonych w makroregionie środkowozachodnim, najmniejszych (o powierzchni do ha), prowadzonych przez osoby młode (do 30 roku życia), zajmujących się uprawą roślin wieloletnich i działalnością mieszaną. W największym stopniu wzrosły przychody gospodarstw: największych, o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda wyższa niż w III kwartale o 19 pkt), położonych w makroregionie północnym (o 17 pkt), prowadzonych przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 12,9 pkt), z wykształceniem wyższym (o 6,7 pkt) i zajmujących się działalnością inna niż uprawa roślin czy chów i hodowla zwierząt (o 17,6 pkt). Zmiany wielkości przychodów pieniężnych w skali roku w poszczególnych grupach gospodarstw rolnych są co do kierunku podobne zmianom kwartalnym. Rolnicy spodziewają się znacznego spadku wielkości przychodów w następnym kwartale.

4. Wzrost poziomu przychodów gospodarstw rolnych przełożył się na zwiększenie się ich oszczędności. Wartość salda jest wyższa o 8,1 pkt niż w III kwartale, osiągając poziom -21,2 pkt. W porównaniu z IV kwartałem 2019 r. wzrosła o 2,0 pkt. Wzrost oszczędności zanotowano dla niemal wszystkich grup gospodarstw; największy dla gospodarstw o powierzchni pow. 50 ha (wartość salda zwiększyła się o 15,3 pkt), położonych w makroregionie północnym (o 21 pkt), prowadzonych przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 15,7 pkt), z wykształceniem wyższym (o 22,9 pkt) i gospodarstw zajmujących się uprawą roślin innych niż wieloletnie (o 18,8 pkt). Spadek oszczędności odnotowano tylko dla gospodarstw położonych w makroregionie środkowozachodnim (o 8,7 pkt), najmniejszych (o 13,4 pkt) oraz zajmujących się uprawą roślin wieloletnich (o 1,2 pkt). Przewidywany jest znaczny spadek oszczędności gospodarstw rolnych w następnym kwartale.

5. Poprawił się również stan zadłużenia gospodarstw rolnych. Wartość salda obniżyła się² o 5,0 punktów, do wysokości -28,6 pkt. Jest niższa niż w IV kwartale 2019 r. o 4,8 pkt. Najbardziej zmniejszyło się zadłużenie gospodarstw o powierzchni 15-50 ha (wartość salda niższa o 8,3 pkt), położonych w makroregionie zachodnim (o 17,1 pkt), kierowanych przez osoby w wieku pow. 60 lat (o 10 pkt), z wykształceniem wyższym (o 12,9 pkt) oraz gospodarstw zajmujących się chowem i hodowlą zwierząt (o 15,6 pkt). Rolnicy spodziewają się dalszej poprawy stanu ich zadłużenia w najbliższym okresie.

6. Zmniejszyły się wydatki na obrotowe środki produkcji. Wartości sald odpowiedzi na pytania o wielkości zakupów: nawozów sztucznych, pasz treściwych i środków ochrony roślin obniżyły się odpowiednio o: 5,8, 5,1 i 12,9 pkt. Zmiany w skali są zróżnicowane; poziom wydatków na nabycie nawozów sztucznych wzrósł o 0,4 pkt, zaś wydatków na zakup pasz treściwych i środków ochrony roślin jest niższy niż rok wcześniej odpowiednio o 11,3 i 1,9 pkt.

---

¹ Salda odpowiedzi na pytanie o wielkość przychodów pieniężnych nie należy mylić ze wskaźnikiem wyrównanych przychodów pieniężnych, będącym składnikiem ogólnego wskaźnika koniunktury IRGAGR. Wskaźnik wyrównanych przychodów pieniężnych jest średnią ważoną czterech sald odpowiedzi na pytania dotyczące przychodów pieniężnych gospodarstw rolnych: salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu, w którym wskaźnik jest liczony, oraz salda diagnostycznego i salda prognostycznego z okresu poprzedzającego. Jest więc niejako „obciążony przeszłością”, a zarazem zorientowany na przyszłość. Taka konstrukcja ma na celu osłabić jego podatność na silne wahania poszczególnych sald pod wpływem czynników nadzwyczajnych i działających krótkotrwale.

² W przypadku tego pytania spadek wartości salda oznacza poprawę sytuacji.

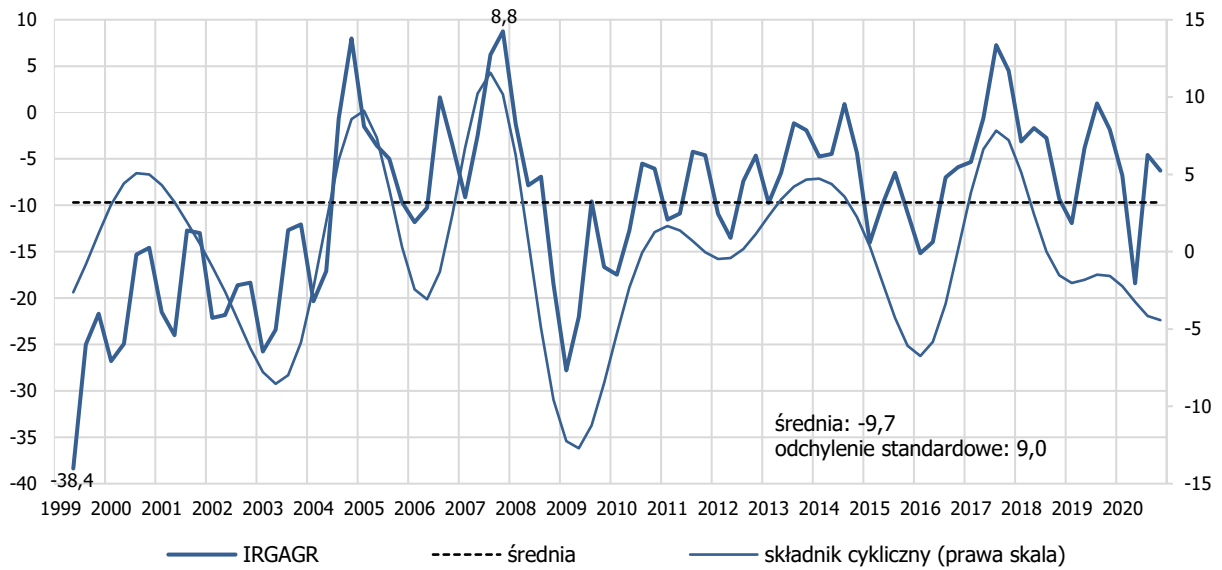
7. O 5,7 punktu proc. (do wysokości 32,8%) spadł odsetek gospodarstw rolnych, które dokonały lub zamierzają dokonać zakupu maszyn i urządzeń rolniczych, zaś odsetek gospodarstw, które poczyniły lub planują poczynić inwestycje w budynki i budowle, zmniejszył się o 2,4 pkt proc. (wynosi obecnie 16,3%). Wartości obu sald są obecnie niższe niż przed rokiem odpowiednio o: 4,8 i 2,4 pkt proc.

8. Znacznie, bowiem z poziomu 72,7 do 66,6 pkt, zmniejszyła się dostępność kredytów preferencyjnych. Spadła również skłonność do zaciągania kredytów; odsetek gospodarstw, które zamierzają zaciągnąć kredyt w najbliższym okresie, wynosi 17,2% (24% przed rokiem) i jest niższy niż w III kwartale aż o 7,1 pkt proc. To najniższy odsetek w historii badania koniunktury rolnej. Zmalał – o 2,7 pkt proc. – odsetek gospodarstw rolnych, które wzięły kredyt preferencyjny, a o 0,8 pkt proc. obniżył się odsetek gospodarstw rolnych, które otrzymały kredyt na zasadach rynkowych.

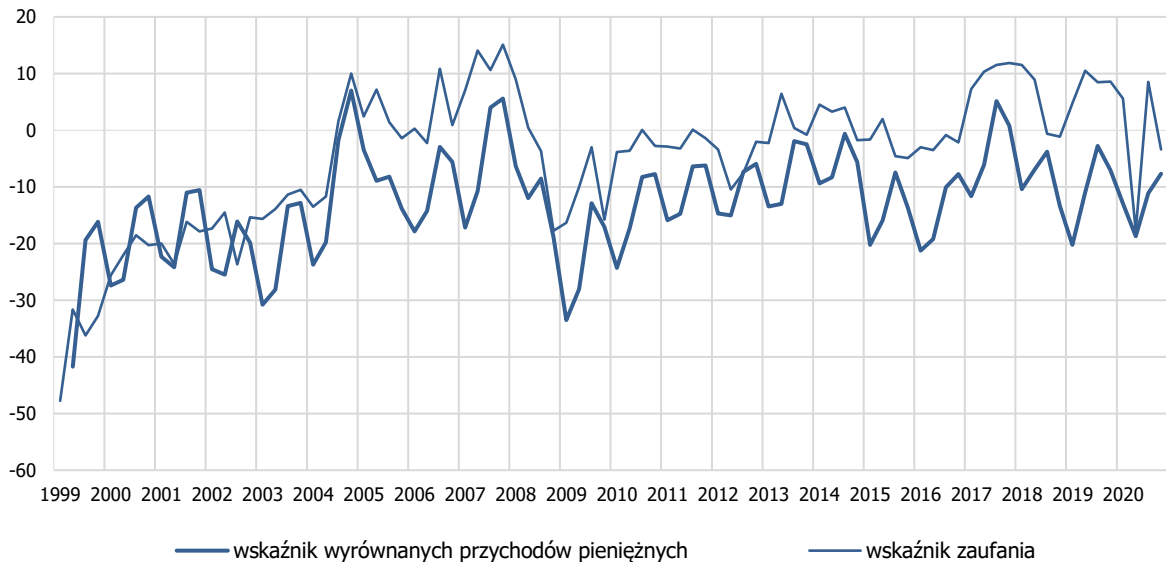
9. W ocenie rolników warunki pogodowe w roku 2020 były dla rolnictwa sprzyjające. Blisko 63% ankietowanych uznało skutki anomalii pogodowych za dotkliwe lub niekorzystne, a 9,6% za nieodczuwalne. Pod tym względem rok 2020 był najlepszym od 5 lat.

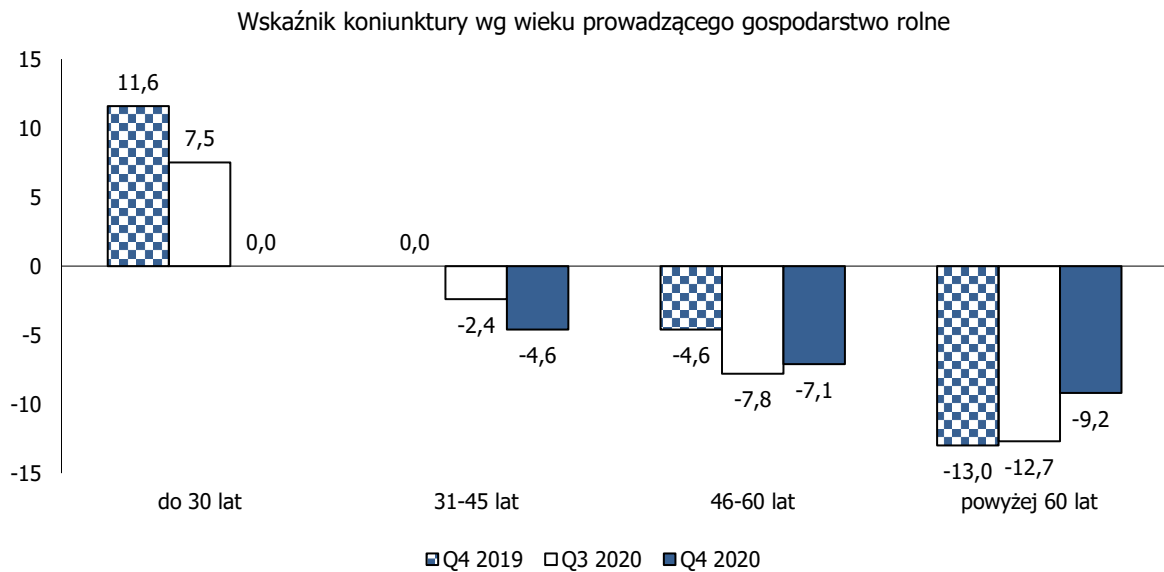
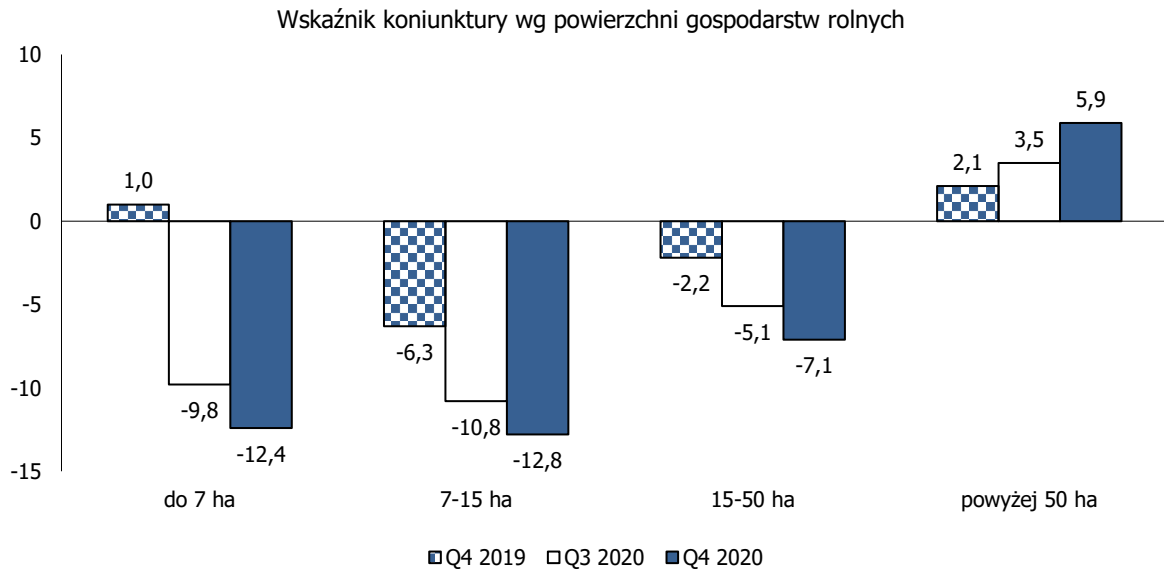
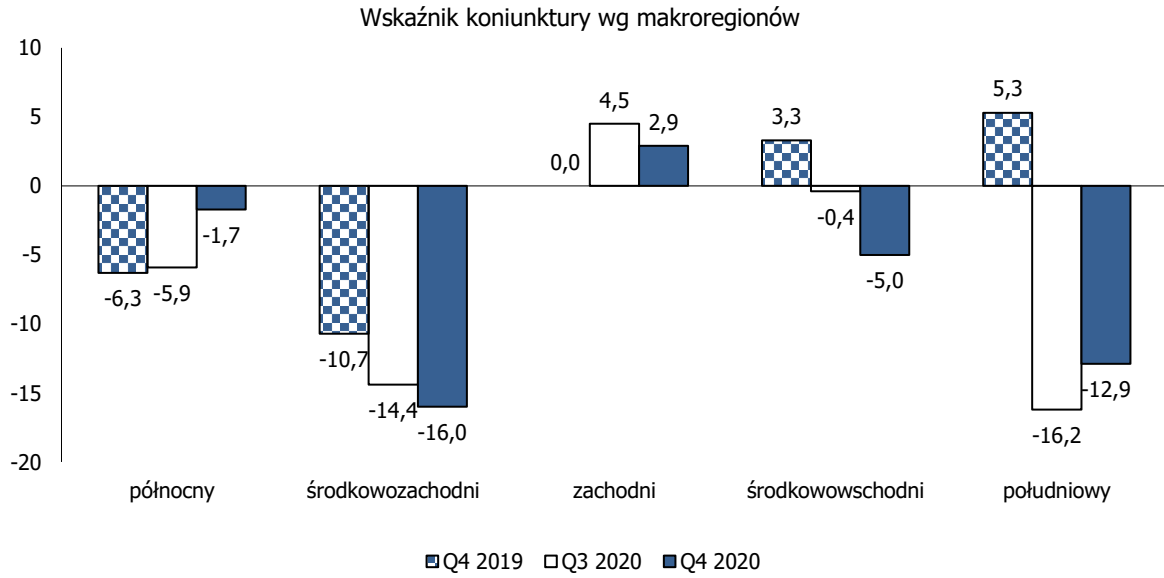
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. Wskaźnik koniunktury w rolnictwie

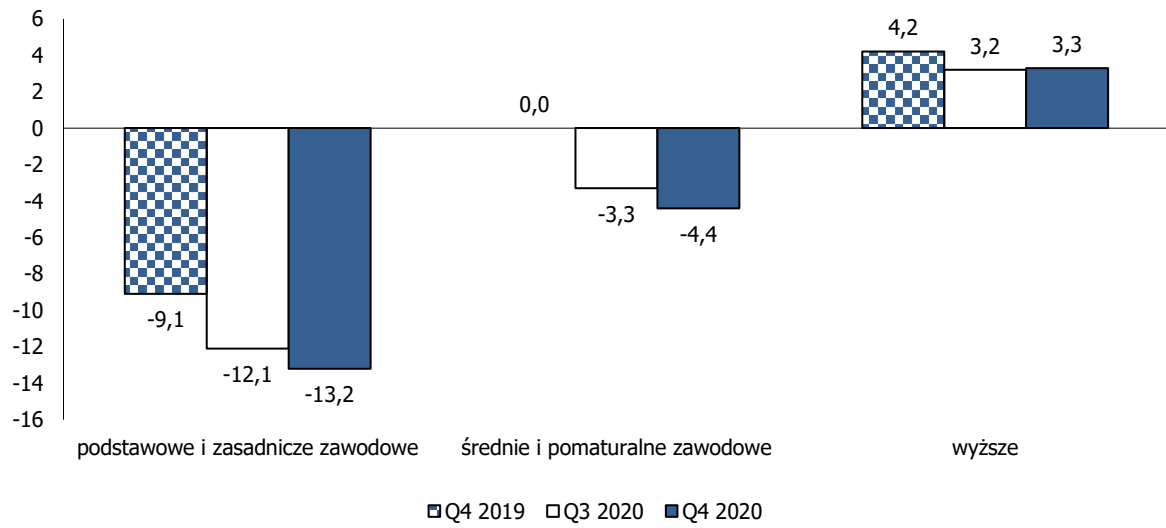
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
1. wskaźnik przychodów pieniężnych	-2,8	-7,1	-13,0	-18,7	-11,1	-7,7
2. wskaźnik zaufania	8,5	8,6	5,6	-17,7	8,5	-3,4
wskaźnik koniunktury ($1 \cdot x_{\frac{2}{3}} + 2 \cdot x_{\frac{1}{3}}$)	1,0	-1,9	-6,8	-18,4	-4,6	-6,3

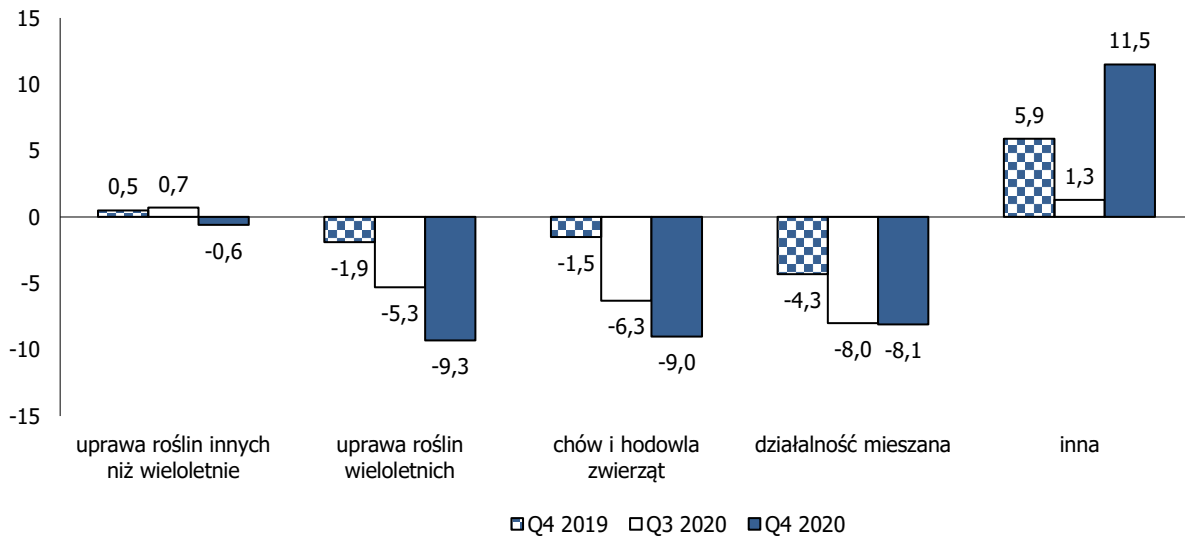

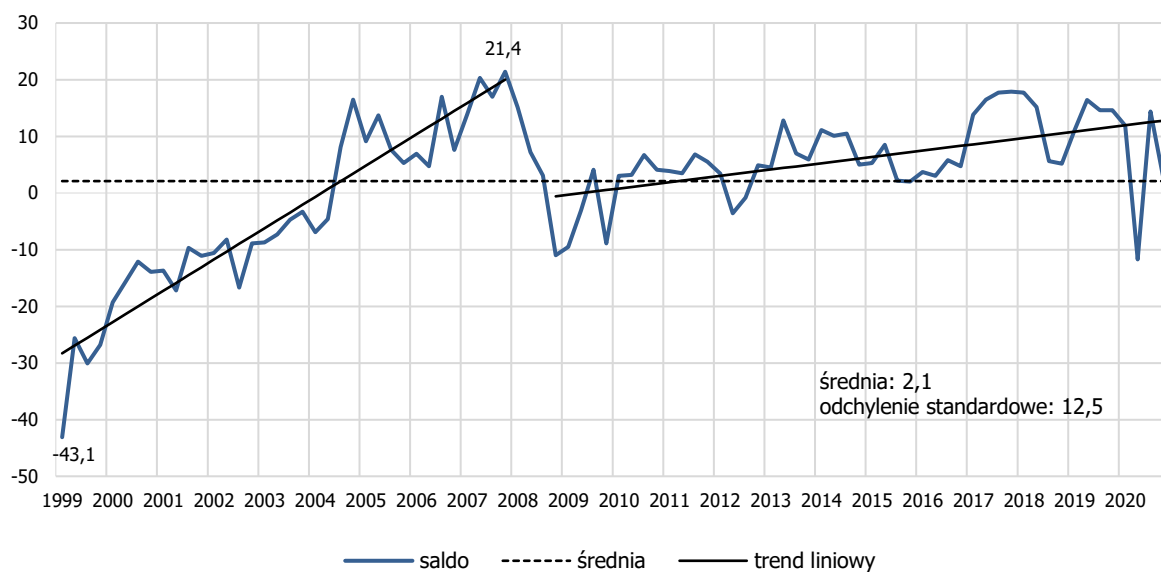
Wskaźnik koniunktury wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

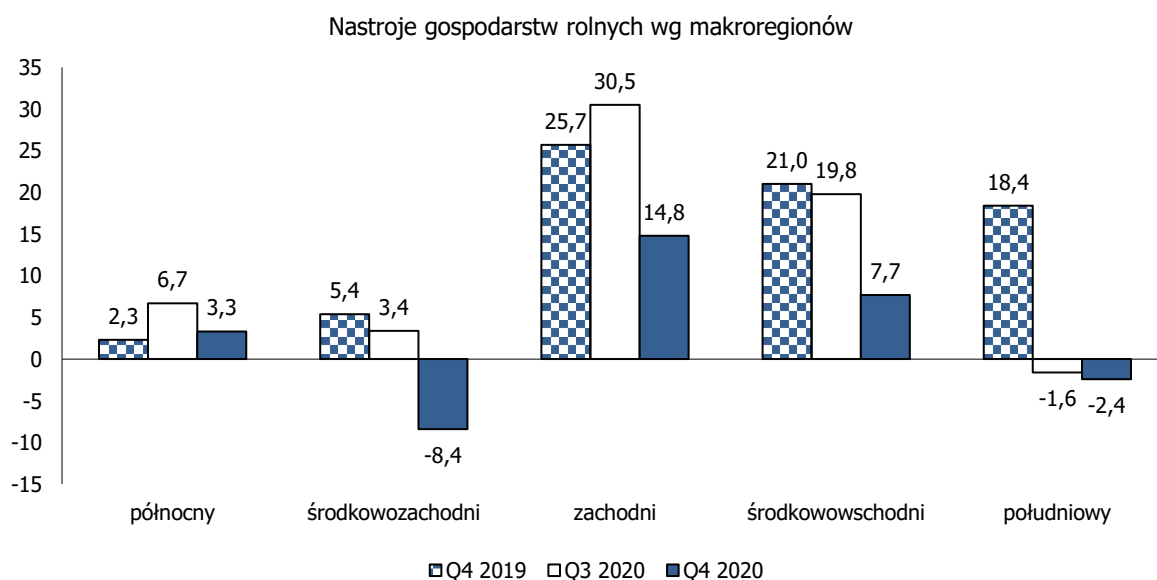
Wskaźnik koniunktury wg grup PKD 2007

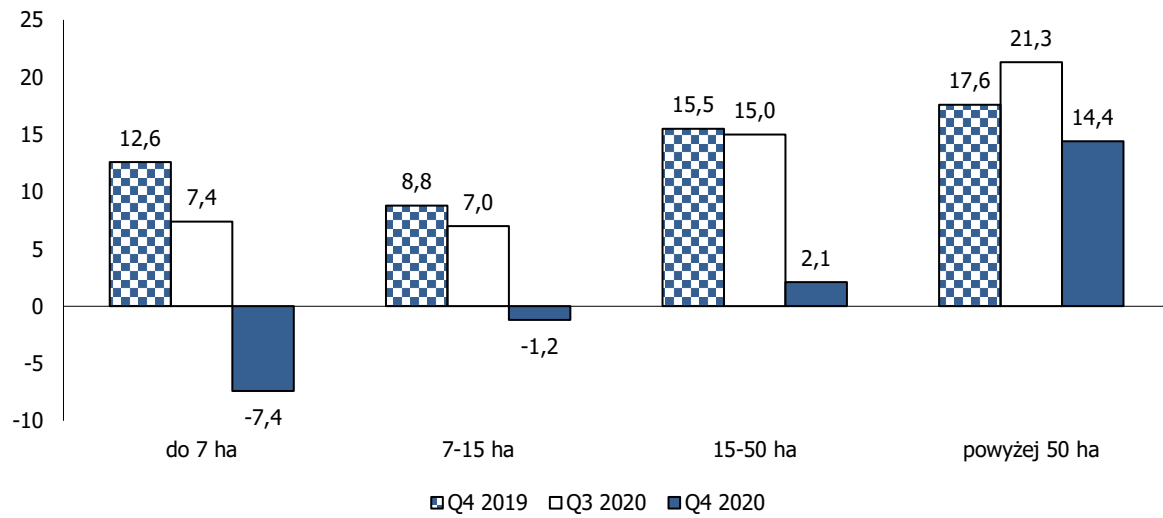
2. Nastroje gospodarstw rolnych

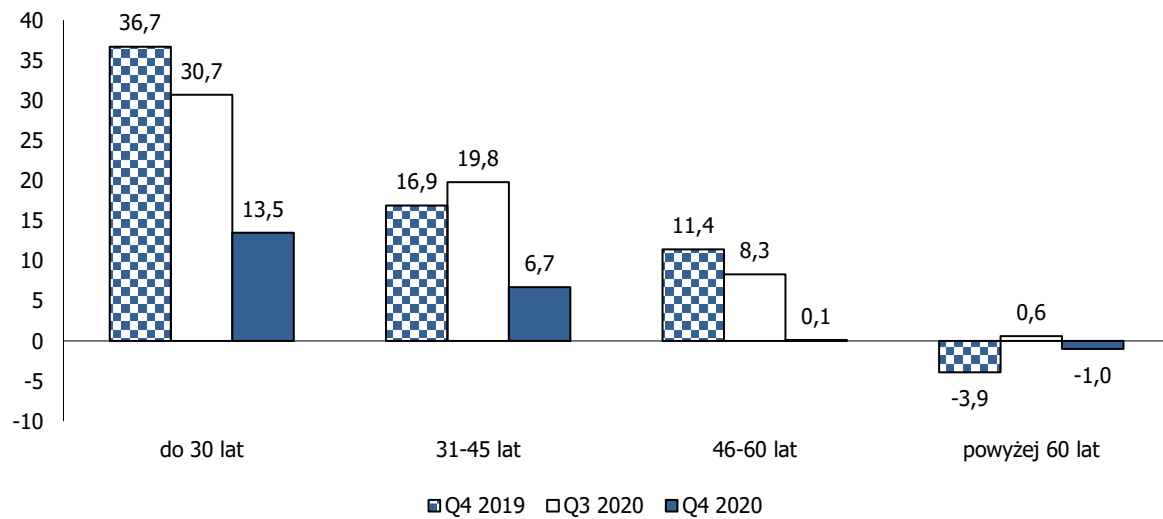
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
1. z ufnością	26,6	27,1	24,4	13,9	27,9	20,7
2. z obawą	61,4	60,4	63,0	60,5	58,6	62,5
3. ze strachem	12,0	12,5	12,5	25,6	13,5	16,8
saldo (1.-3.)	14,6	14,6	11,9	-11,7	14,4	3,9
wskaźnik zaufania (1.-2.*0,1-3.)	8,5	8,6	5,6	-17,7	8,5	-3,4

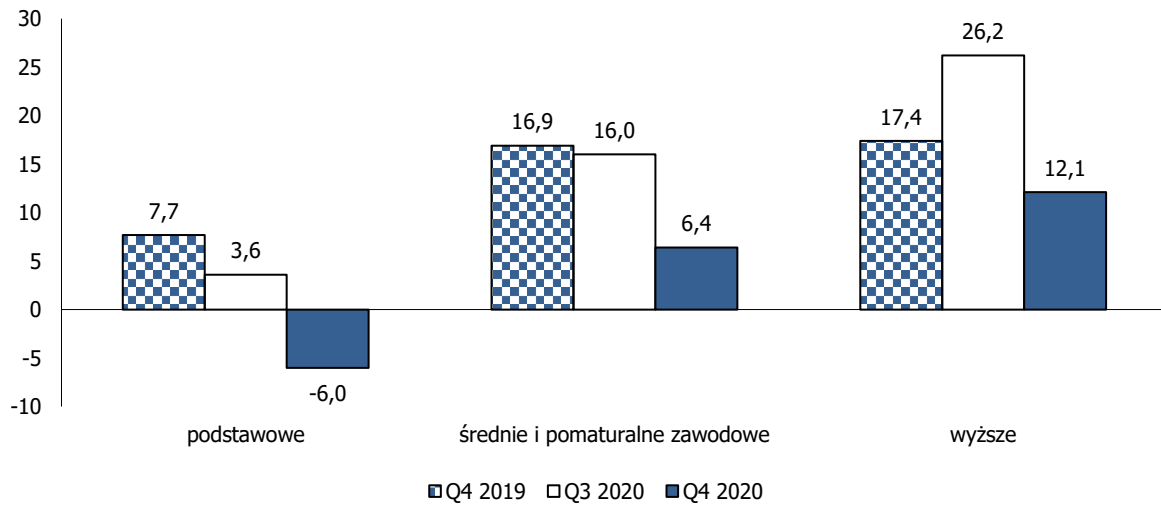
Nastroje gospodarstw rolnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

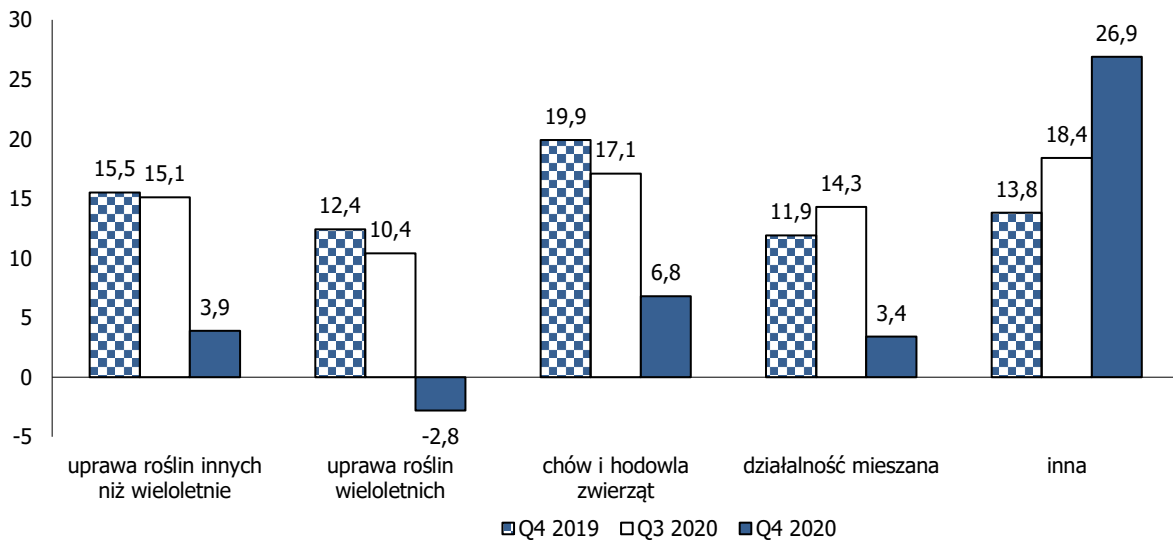
Nastroje gospodarstw rolnych wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

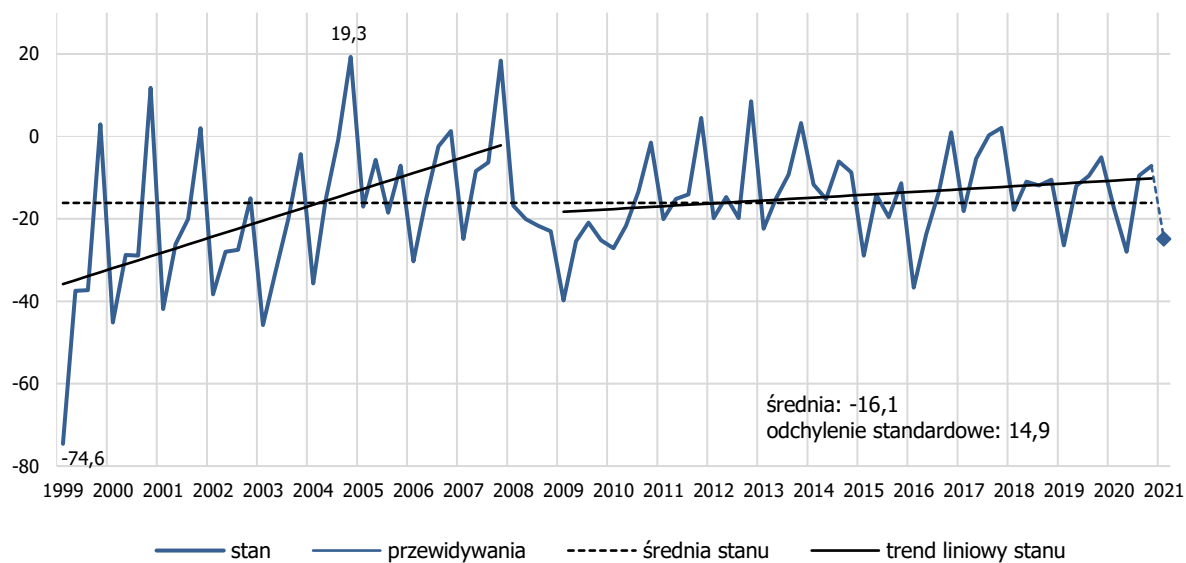
Nastroje gospodarstw rolnych wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

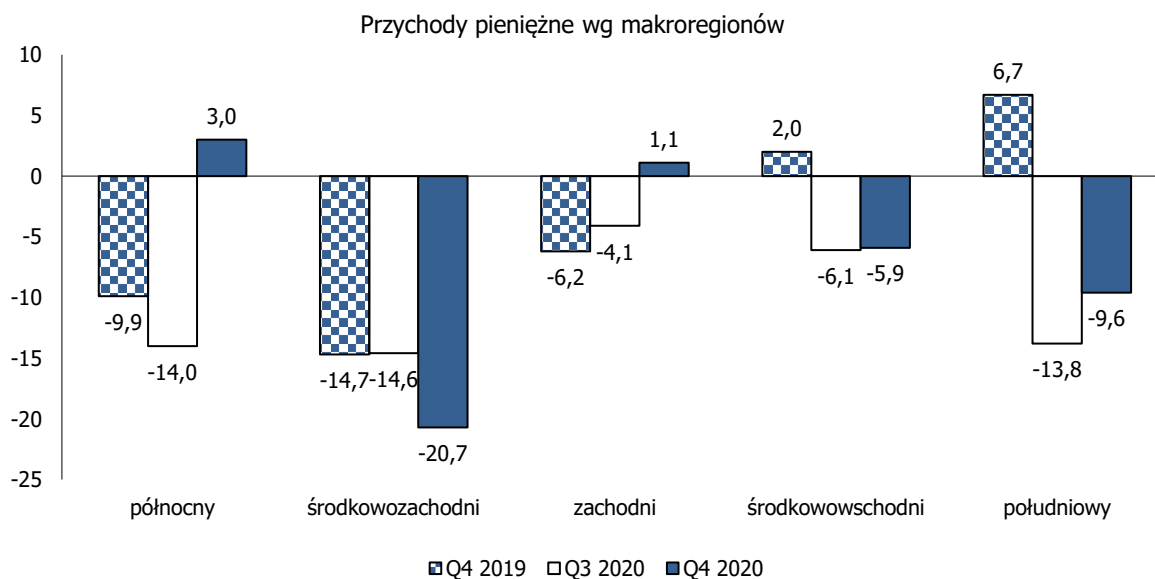
Nastroje gospodarstw rolnych wg grup PKD 2007

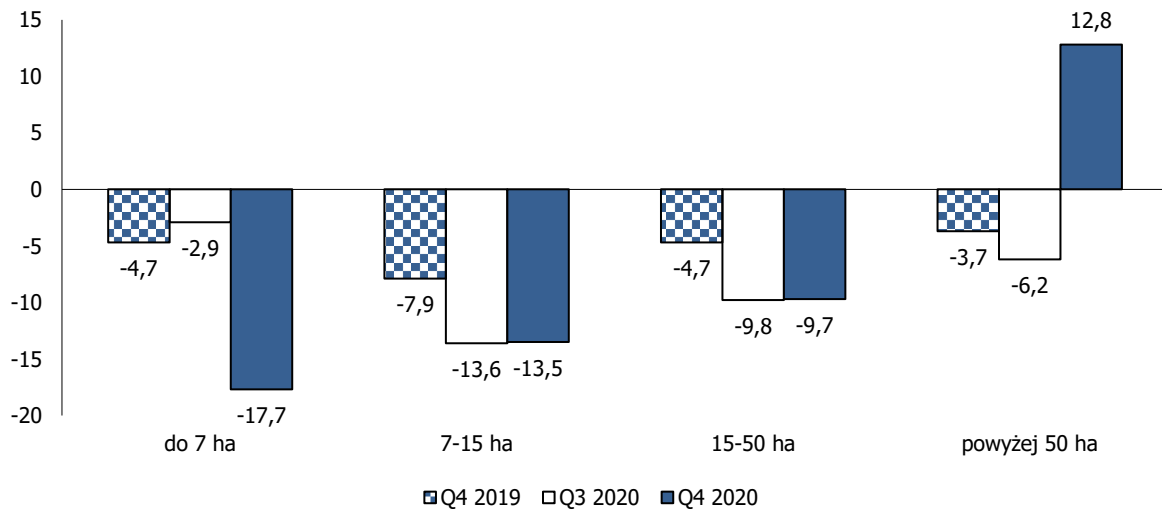
3. Przychody pieniężne

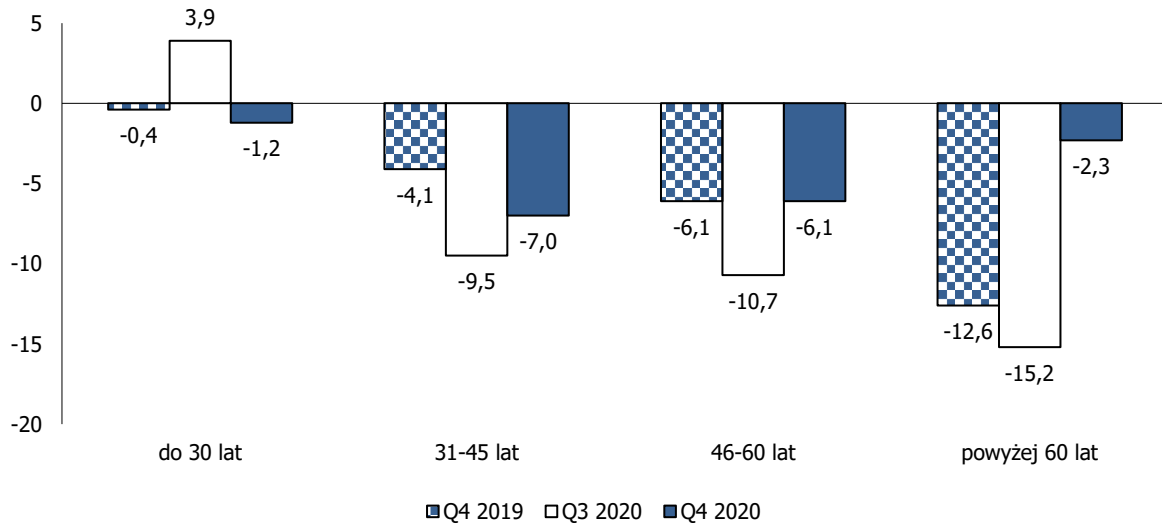
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	przewidywania
1. wzrosły	24,2	27,7	19,2	15,9	24,7	27,9	16,7
2. nie zmieniły się	42,1	39,6	44,2	40,2	41,0	38,6	42,8
3. zmalały	33,8	32,8	36,5	43,9	34,2	33,5	40,5
4. brak	6,6	6,0	8,1	10,3	7,2	4,4	6,0
saldo (1.-3.)	-9,6	-5,1	-17,3	-28,0	-9,5	-5,6	-23,8

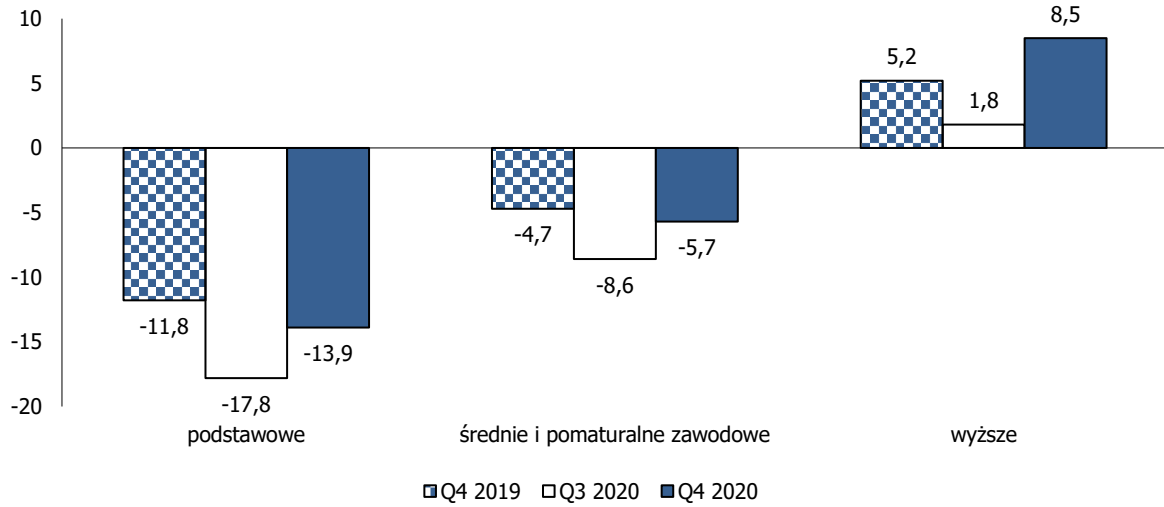
Przychody pieniężne wg powierzchni gospodarstw rolnych

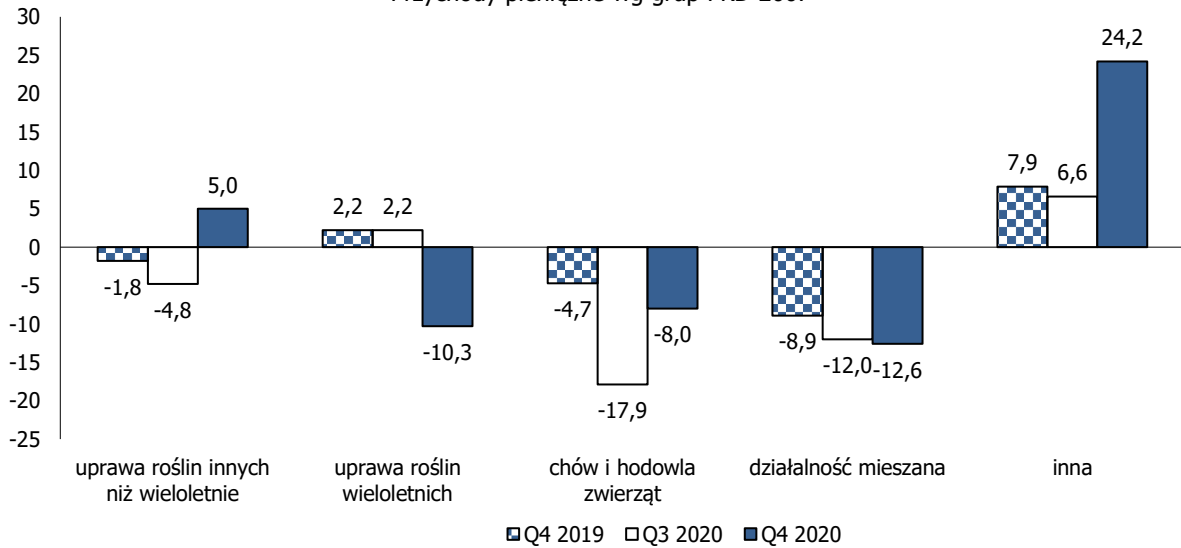
Przychody pieniężne wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

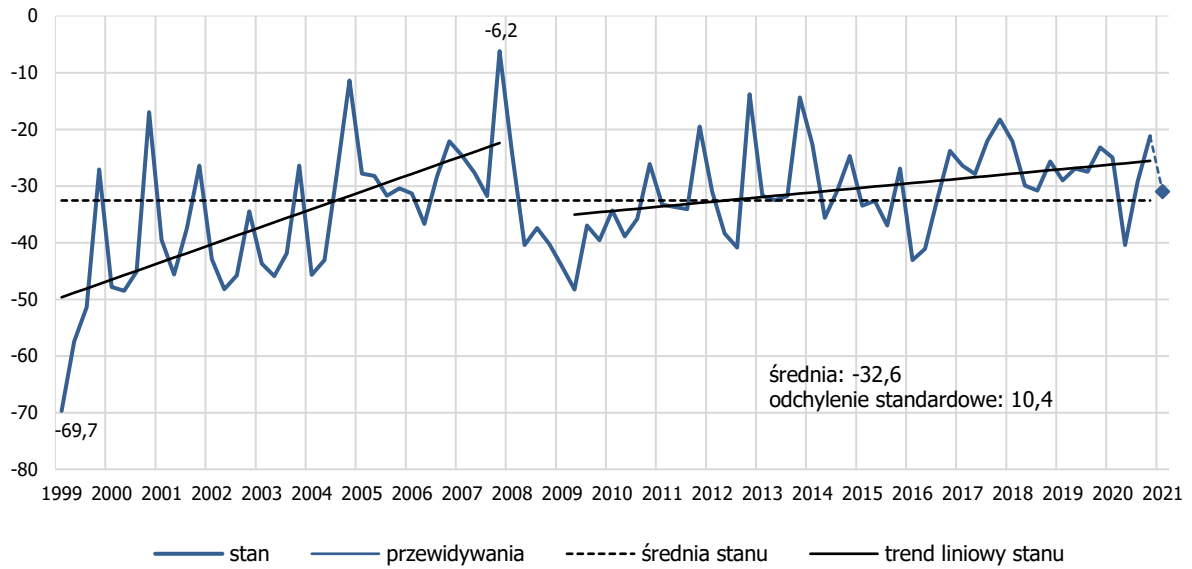
Przychody pieniężne wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

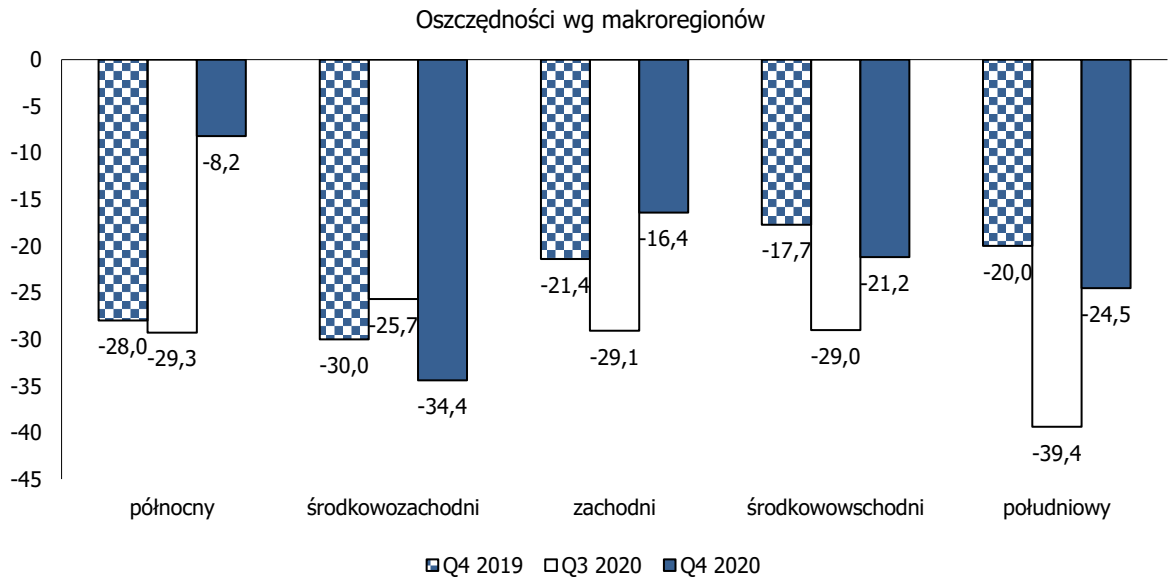
Przychody pieniężne wg grup PKD 2007

4. Oszczędności

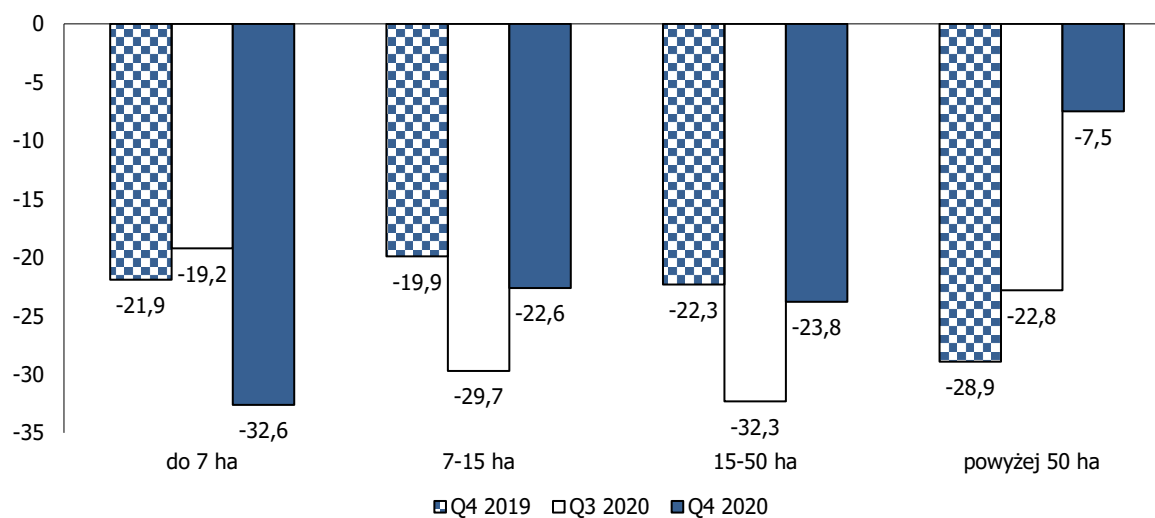

	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	przewidywania
1. wzrosły	11,7	14,9	12,1	8,5	12,7	16,4	12,1
2. nie zmieniły się	49,1	47,0	50,9	42,6	45,3	47,0	45,3
3. zmalały	39,2	38,1	37,1	48,9	42,0	36,6	42,6
4. brak	16,9	16,2	14,8	15,7	15,4	15,9	16,1
saldo (1.-3.)	-27,5	-23,2	-25,0	-40,4	-29,3	-20,2	-30,5

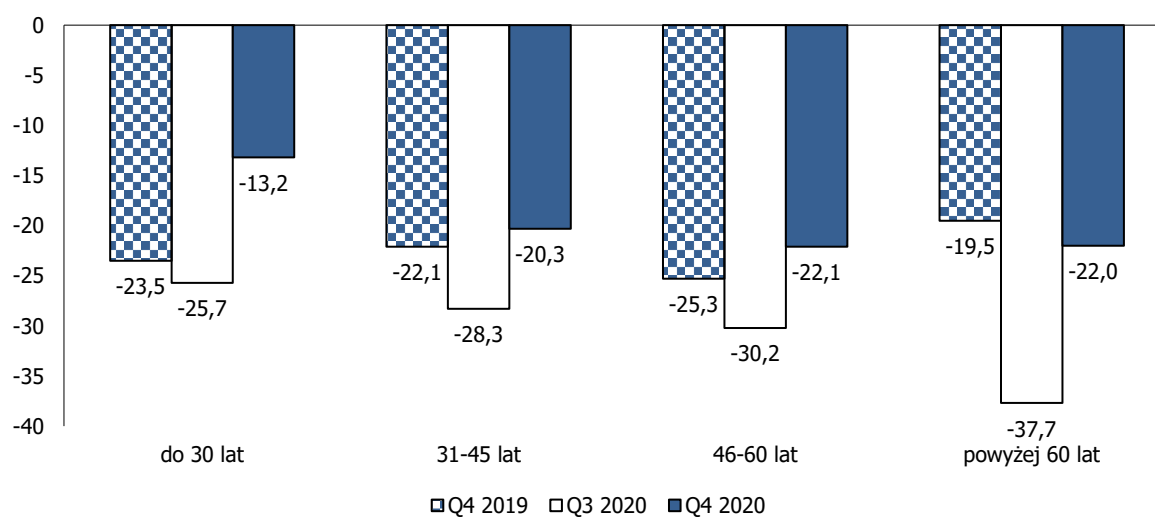

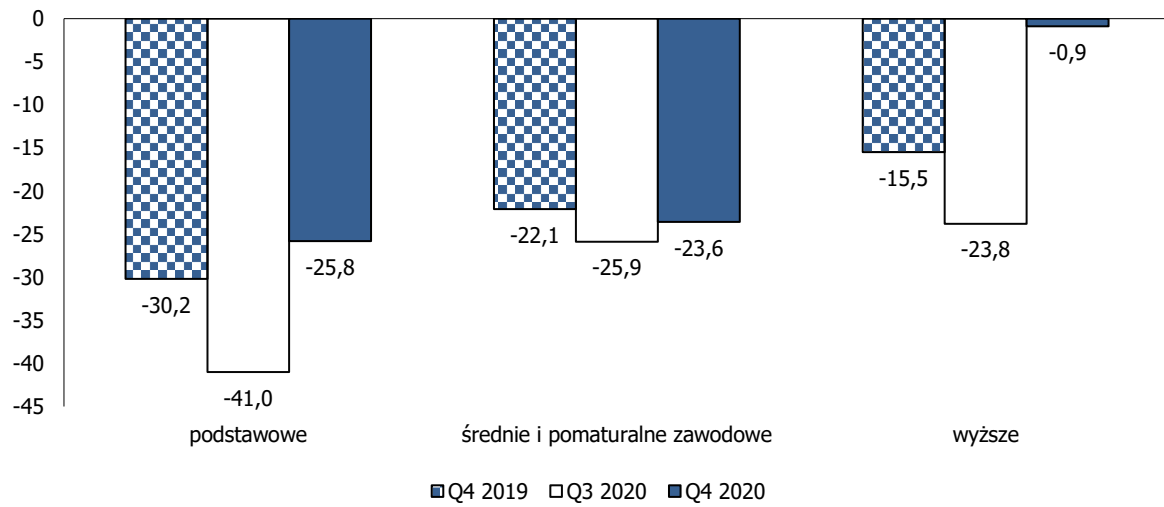
Oszczędności wg powierzchni gospodarstw rolnych

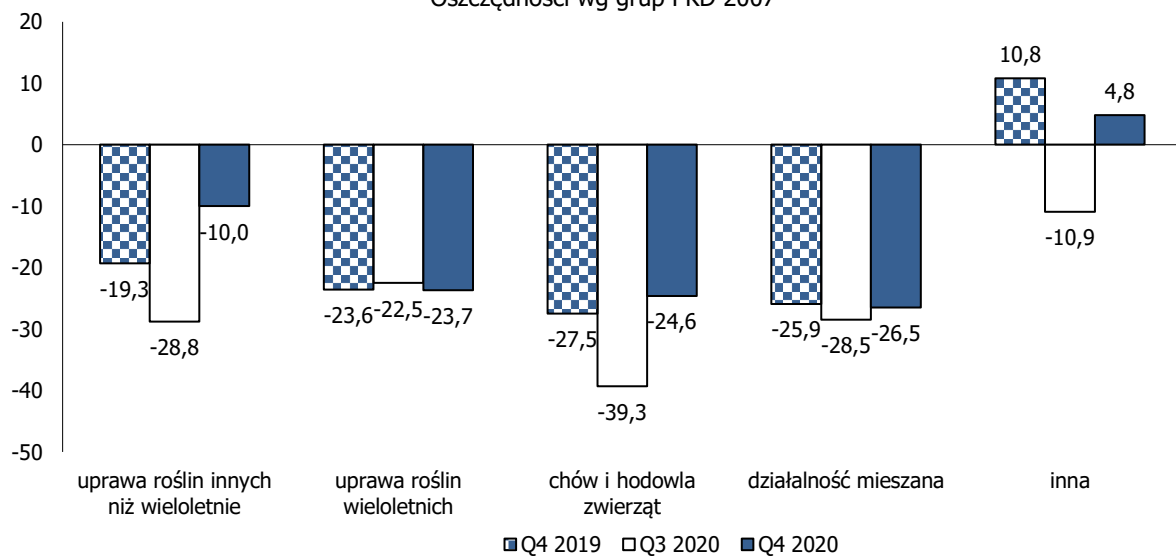
Oszczędności wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

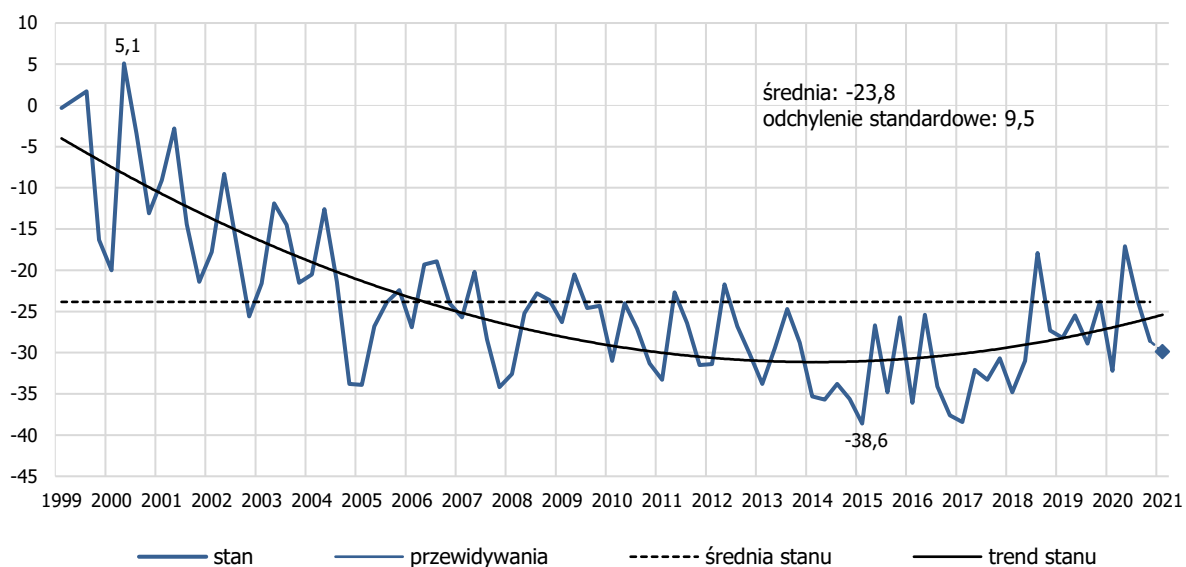
Oszczędności wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Oszczędności wg grup PKD 2007

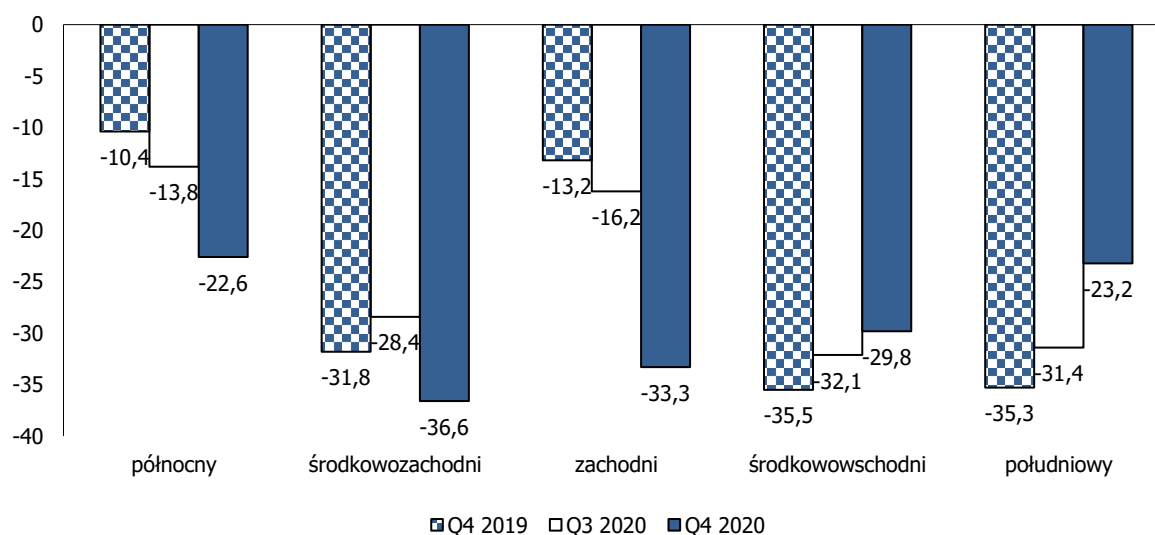

5. Zadłużenie

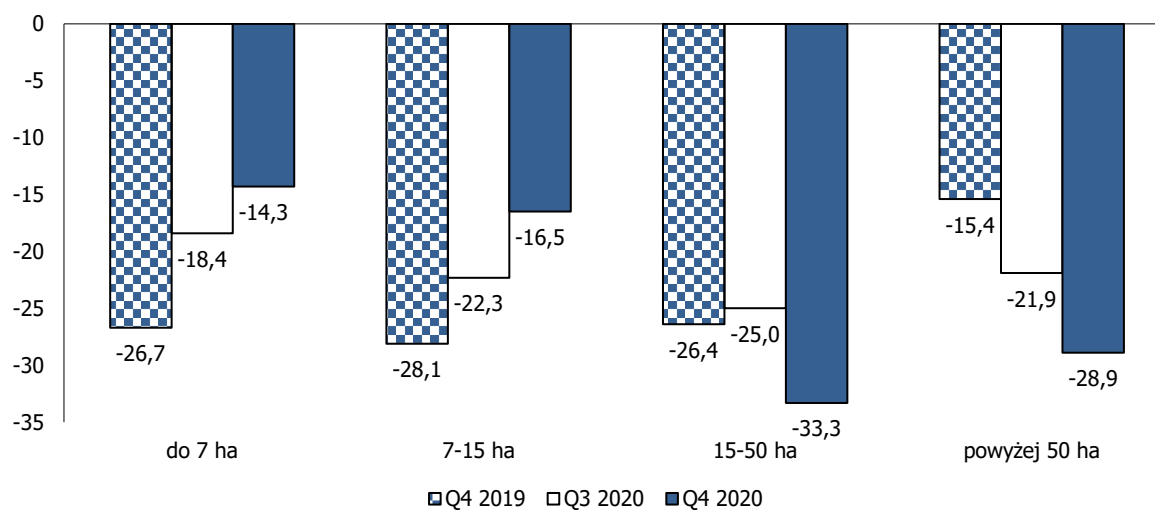

	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	przewidywania
1. wzrosło	13,1	15,9	12,5	18,1	14,5	12,5	15,1
2. nie zmieniło się	45,0	44,4	42,8	46,7	47,4	45,5	38,6
3. zmalało	42,0	39,7	44,7	35,2	38,1	42,1	46,3
4. brak	38,3	36,9	36,3	36,8	37,4	38,1	38,6
saldo (1.-3.)	-28,9	-23,8	-32,2	-17,1	-23,6	-29,6	-31,2

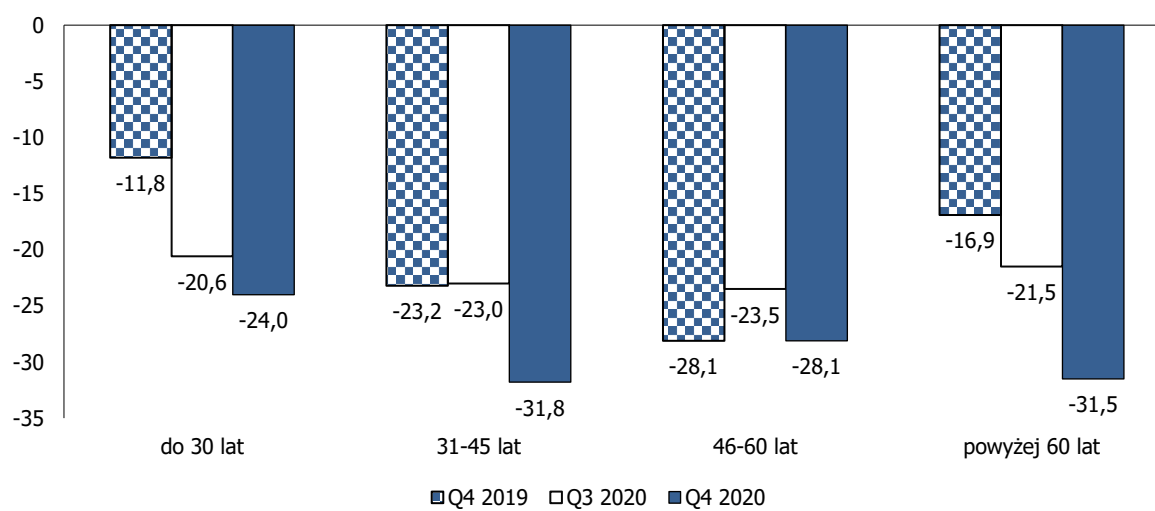
Zadłużenie wg makroregionów

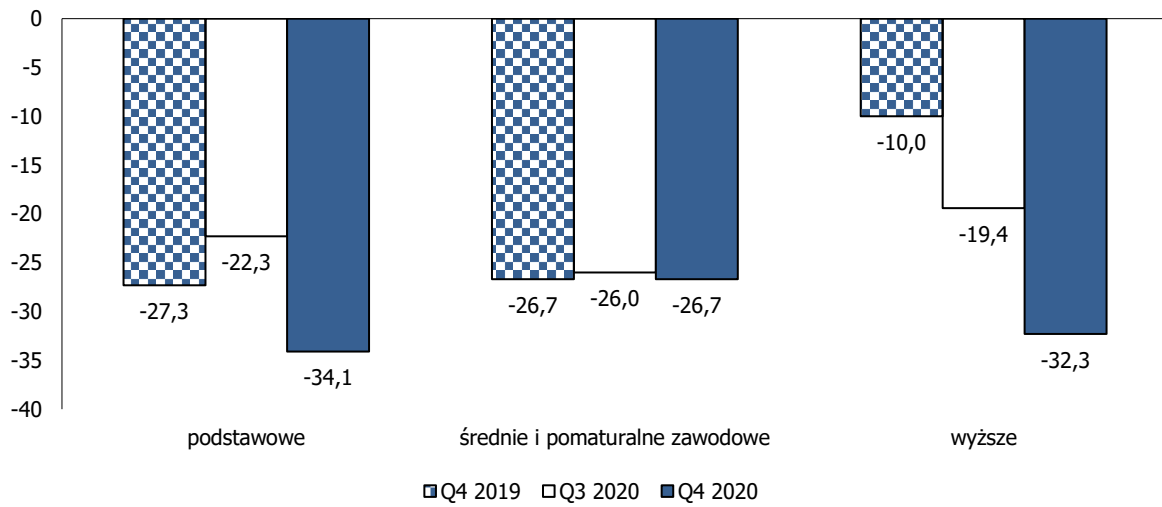
Zadłużenie wg powierzchni gospodarstw rolnych

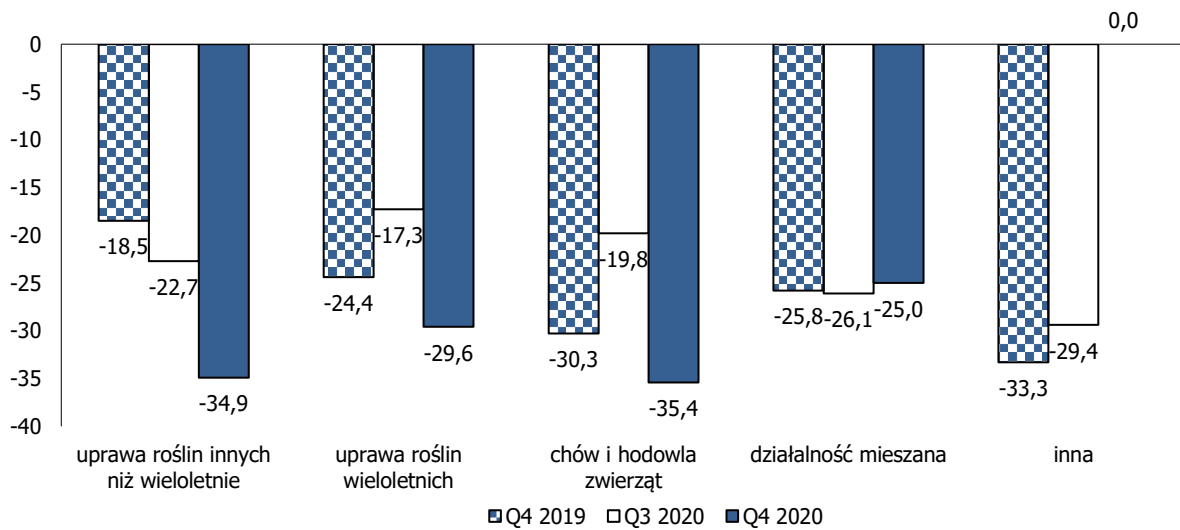
Zadłużenie wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

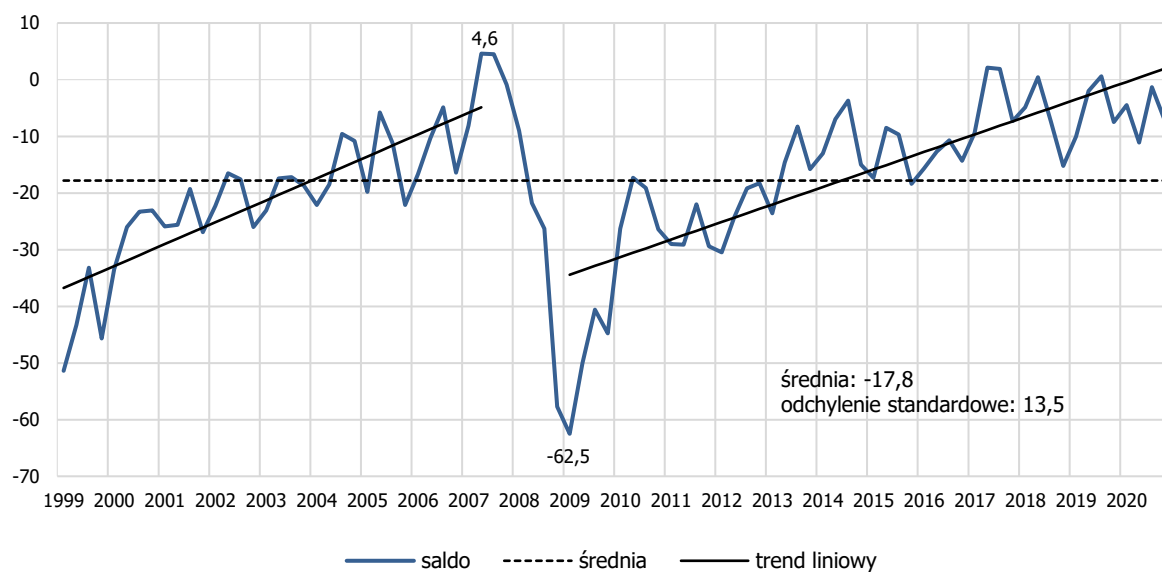
Zadłużenie wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

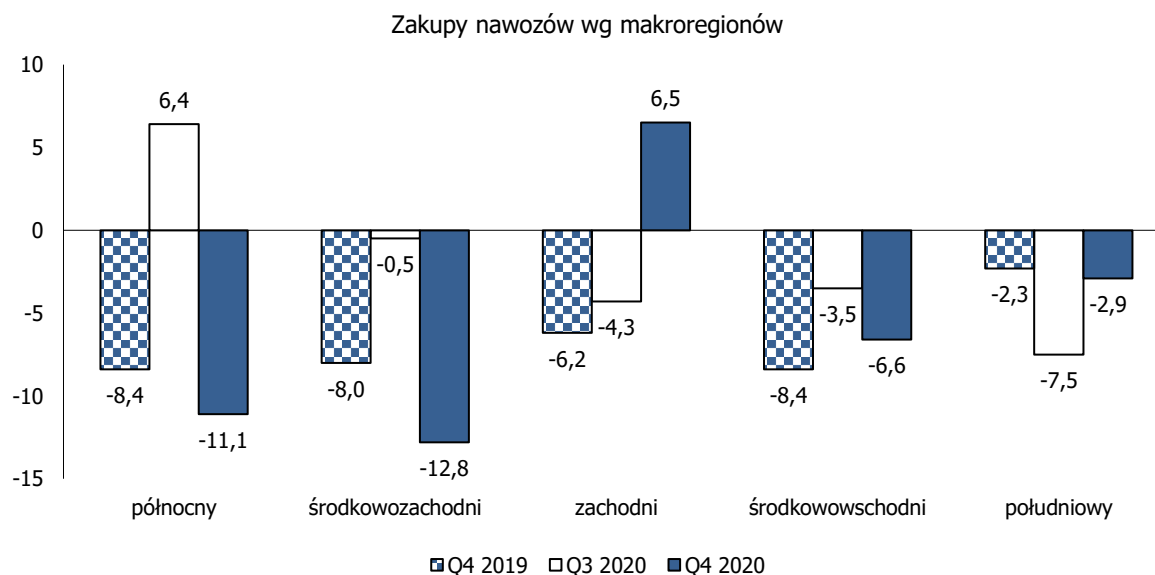
Zadłużenie wg grup PKD 2007

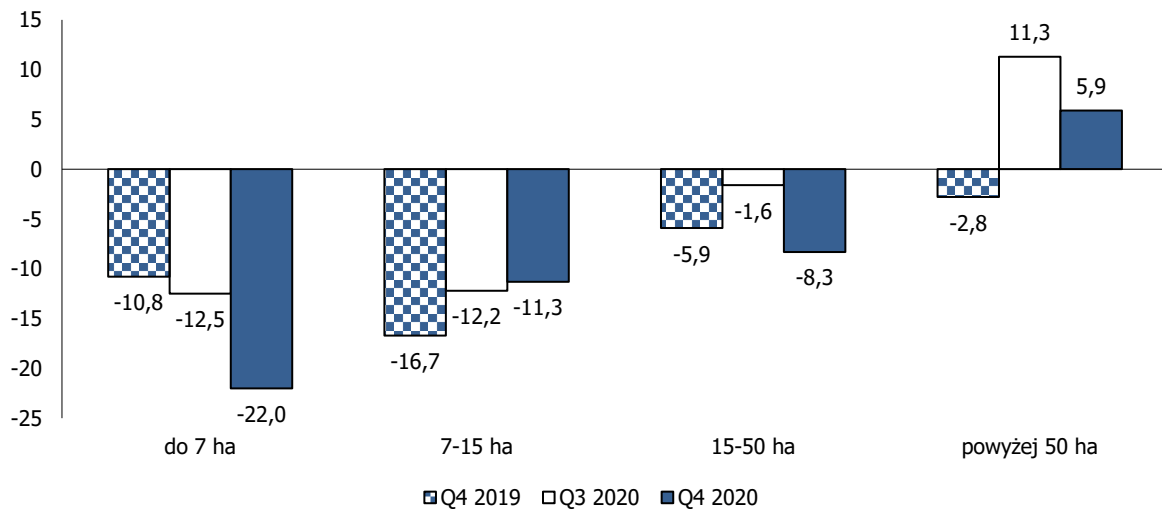
6. Zakupy nawozów mineralnych

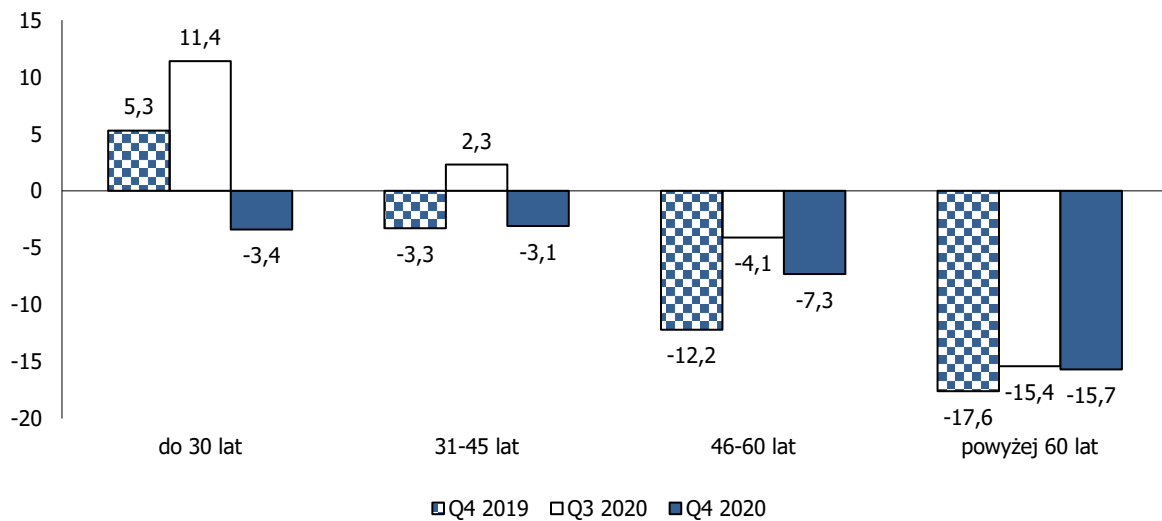
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
1. wzrosły	18,4	15,2	16,7	13,6	18,0	14,5
2. nie zmieniły się	63,8	62,1	62,1	61,7	62,7	65,1
3. zmalały	17,8	22,7	21,2	24,7	19,3	20,4
4. nie dokonano	4,5	7,7	7,8	3,9	4,8	6,6
saldo (1.-3.)	0,6	-7,5	-4,5	-11,1	-1,3	-5,9

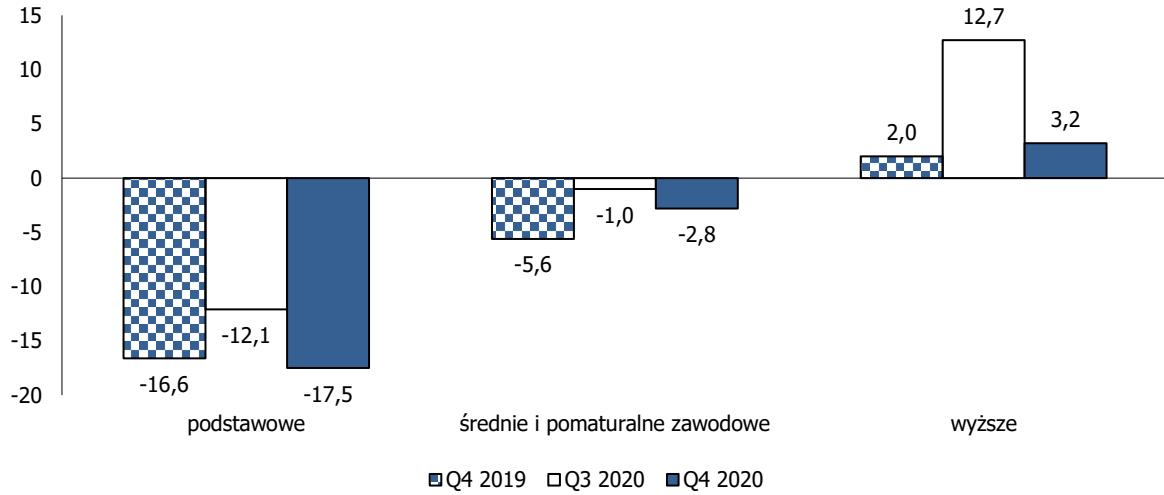
Zakupy nawozów wg powierzchni gospodarstw rolnych

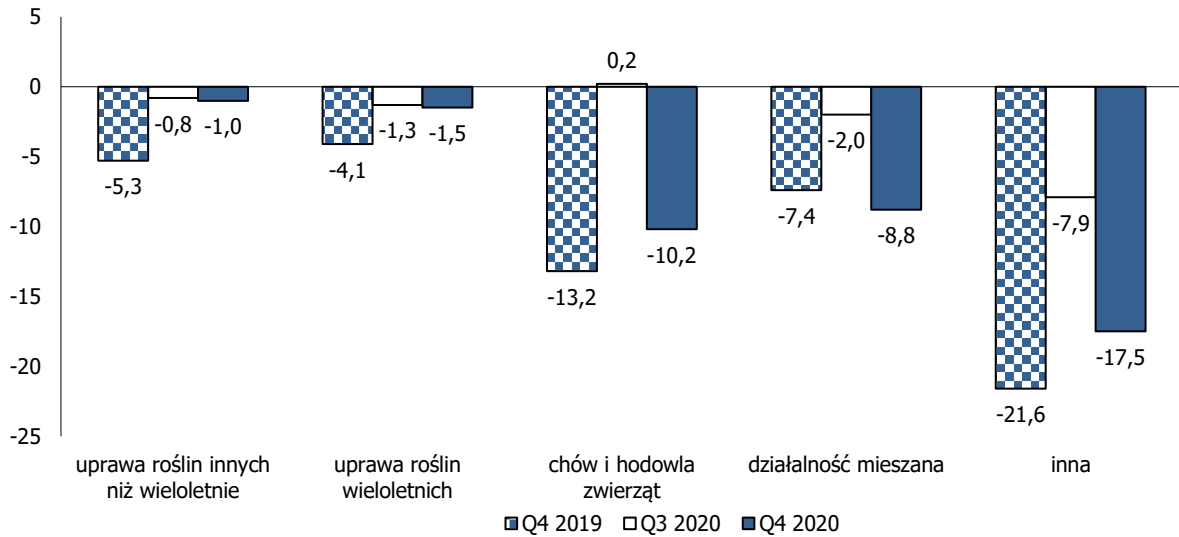
Zakupy nawozów wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

Zakupy nawozów wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

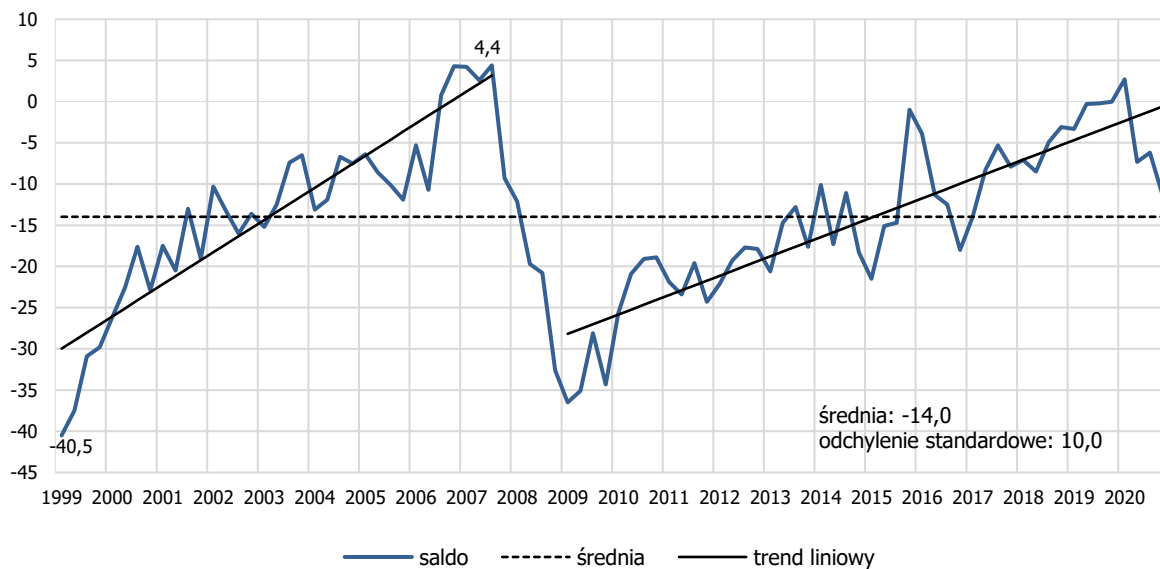

Zakupy nawozów wg grup PKD 2007

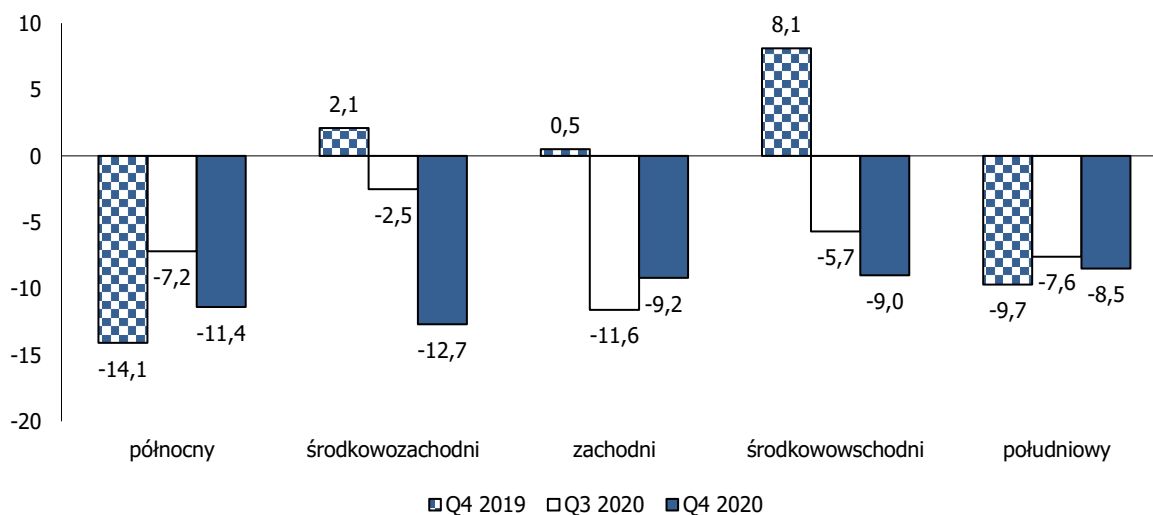

7. Zakupy pasz treściwych

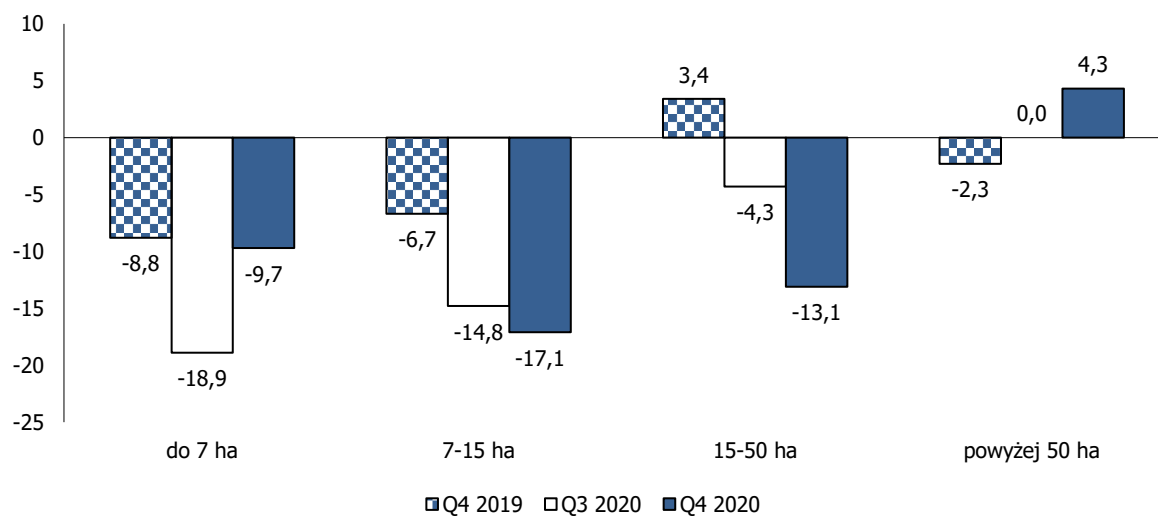

	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
1. wzrosły	19,4	20,2	20,5	16,8	16,0	13,7
2. nie zmieniły się	61,0	59,6	61,7	59,1	61,8	62,2
3. zmalały	19,6	20,2	17,8	24,1	22,2	24,1
4. nie dokonano	40,0	38,4	38,3	40,0	38,2	37,1
saldo (1.-3.)	-0,2	0,0	2,7	-7,3	-6,2	-10,4

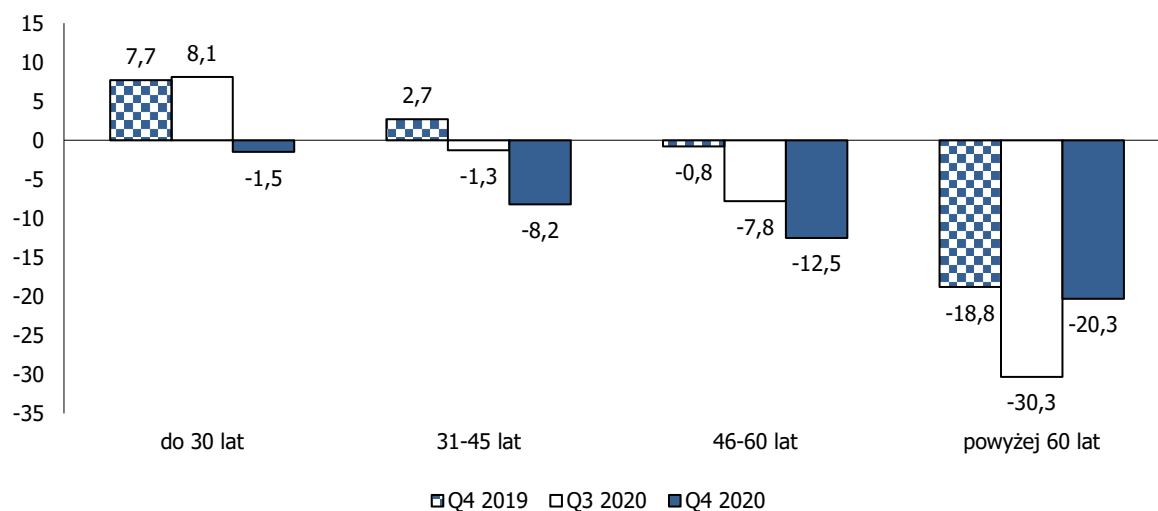
Zakupy pasz wg makroregionów

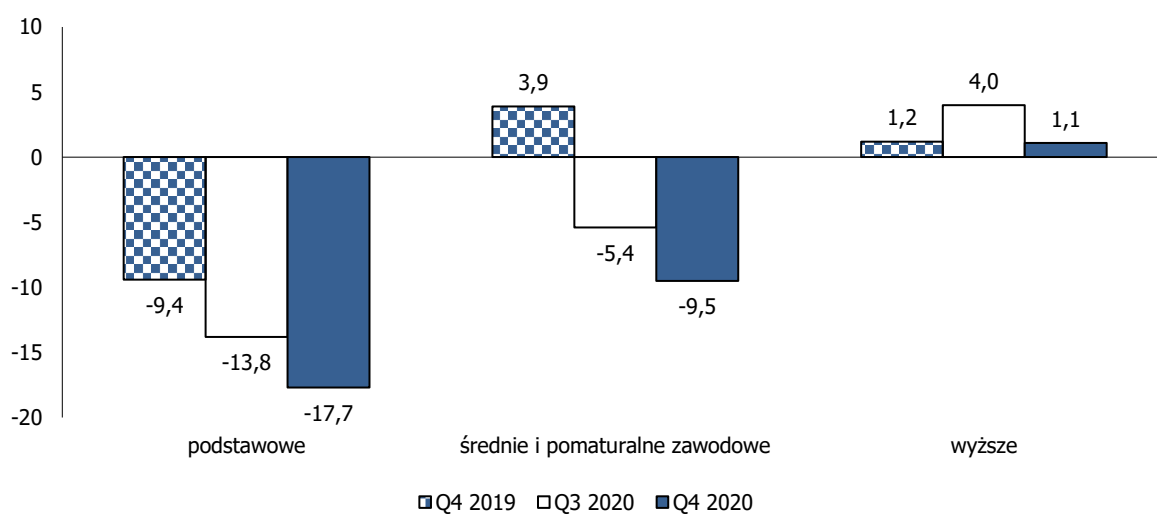
Zakupy pasz wg powierzchni gospodarstw rolnych

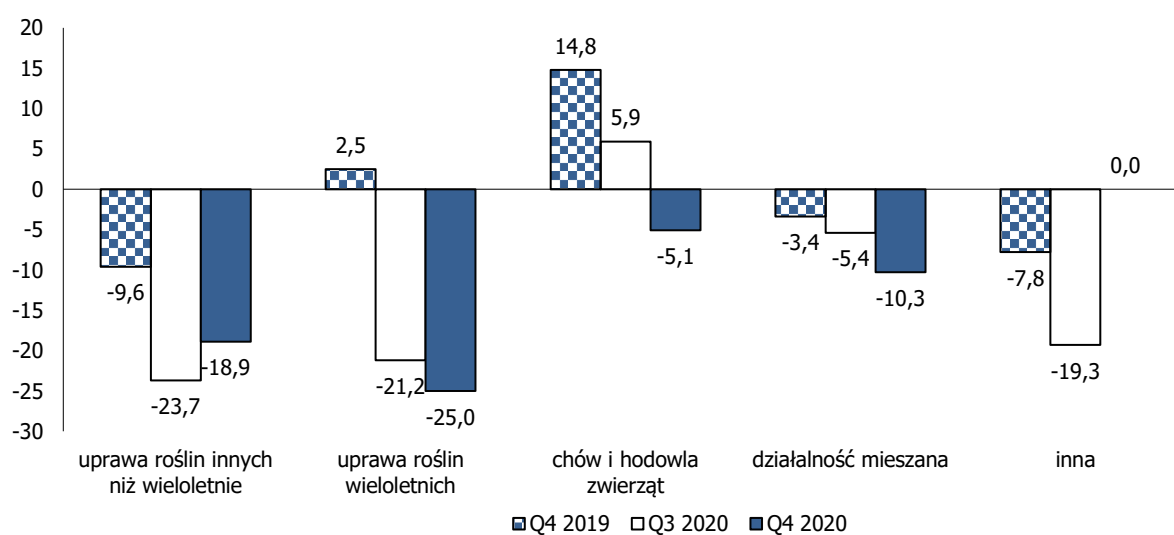
Zakupy pasz wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

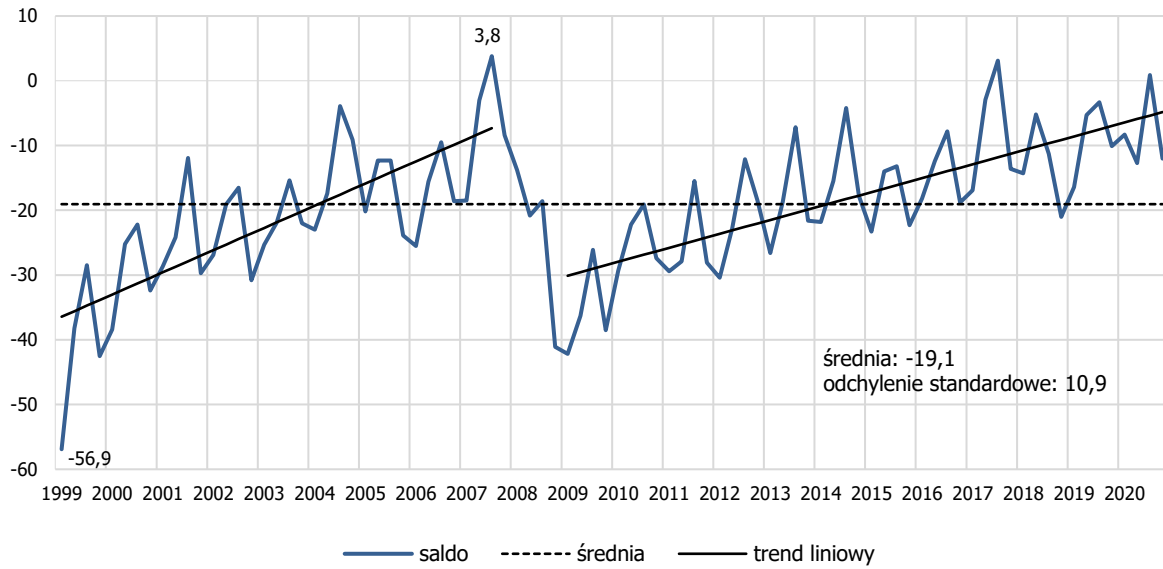
Zakupy pasz wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

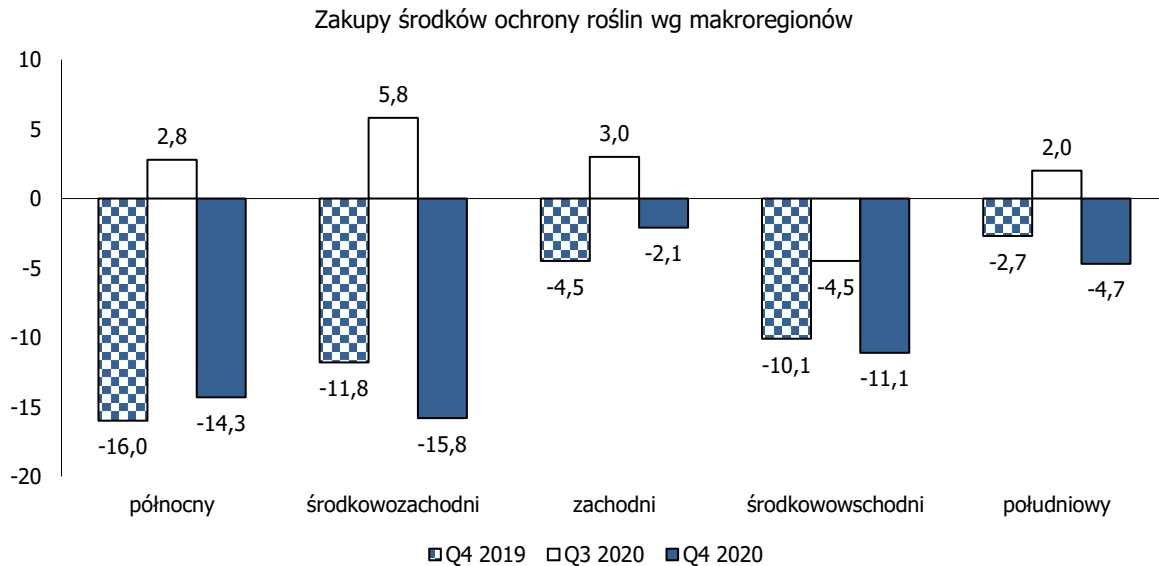
Zakupy pasz wg grup PKD 2007

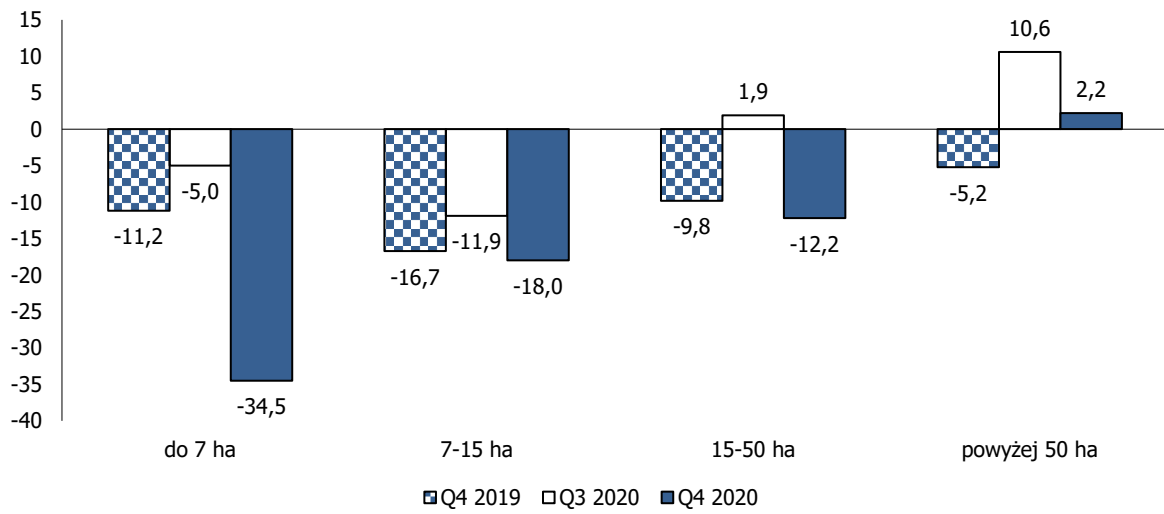
8. Zakupy środków ochrony roślin

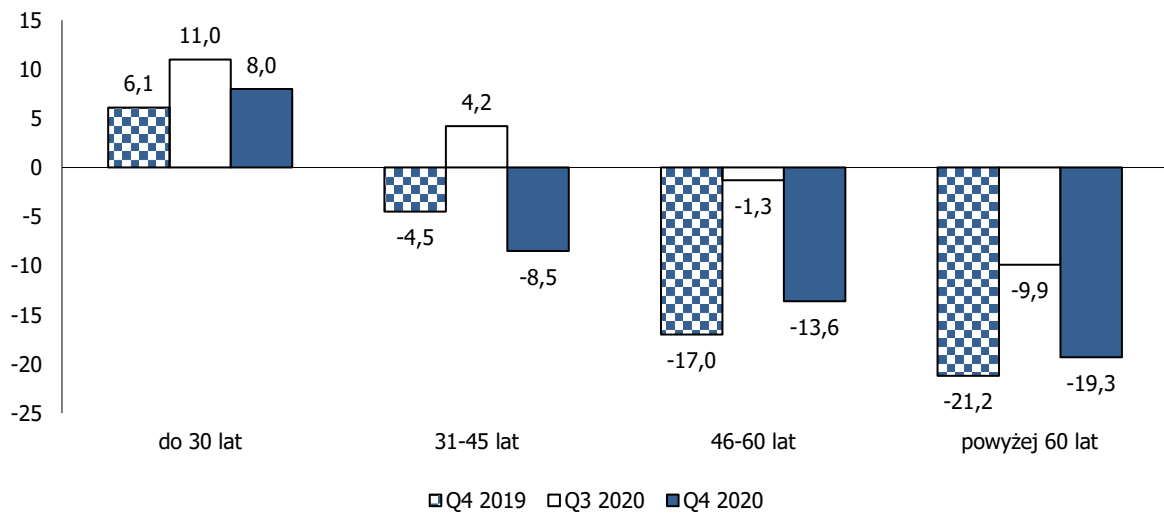
	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
1. wzrosły	17,1	13,2	15,1	13,5	20,4	12,5
2. nie zmieniły się	62,6	63,5	61,5	60,2	60,1	64,5
3. zmalały	20,4	23,3	23,4	26,2	19,5	23,0
4. nie dokonano	4,5	11,8	11,9	6,0	5,5	9,4
saldo (1.-3.)	-3,3	-10,1	-8,3	-12,7	0,9	-10,5

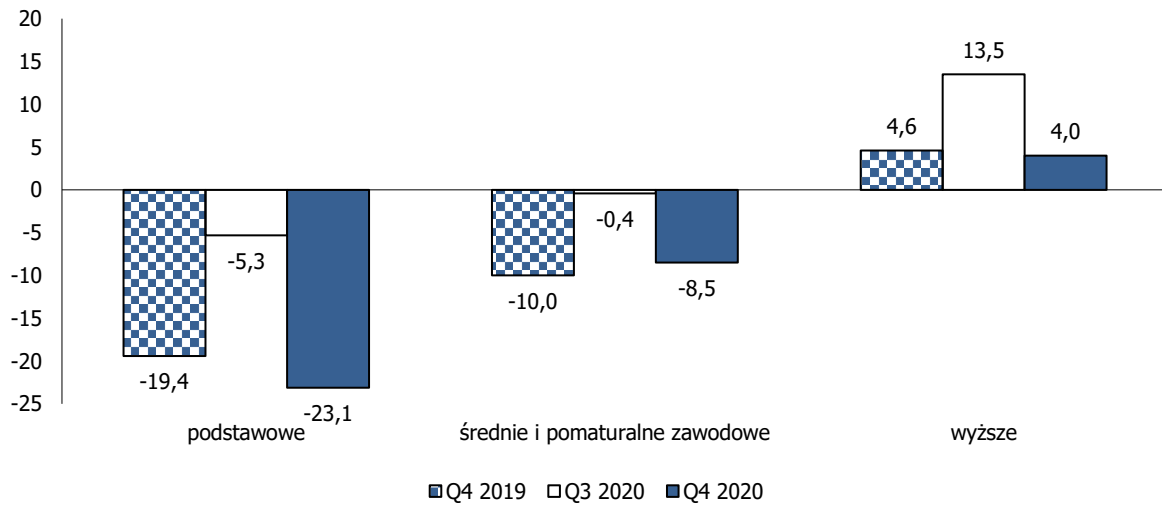
Zakupy środków ochrony roślin wg powierzchni gospodarstw rolnych

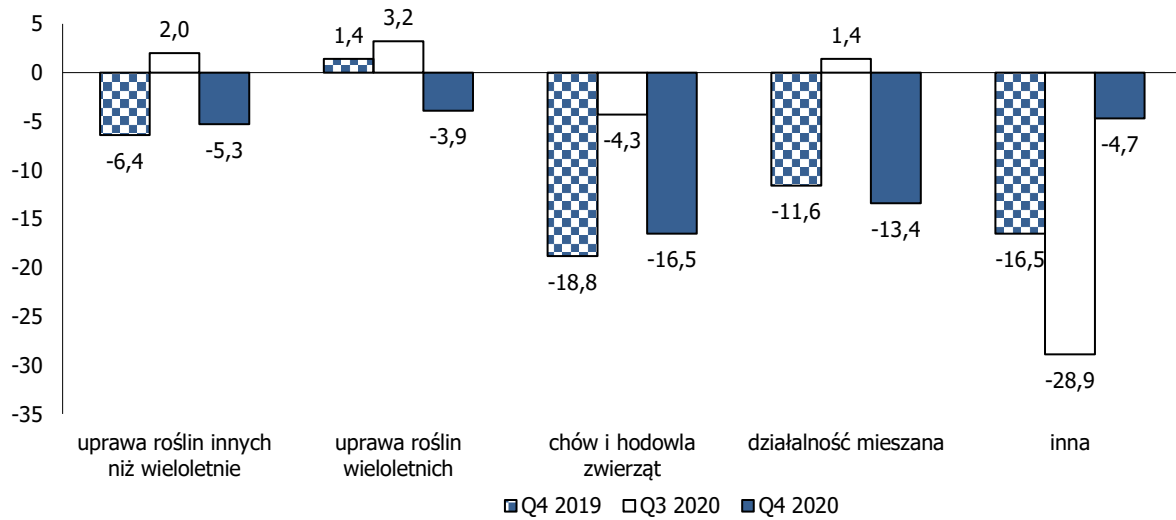
Zakupy środków ochrony roślin wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

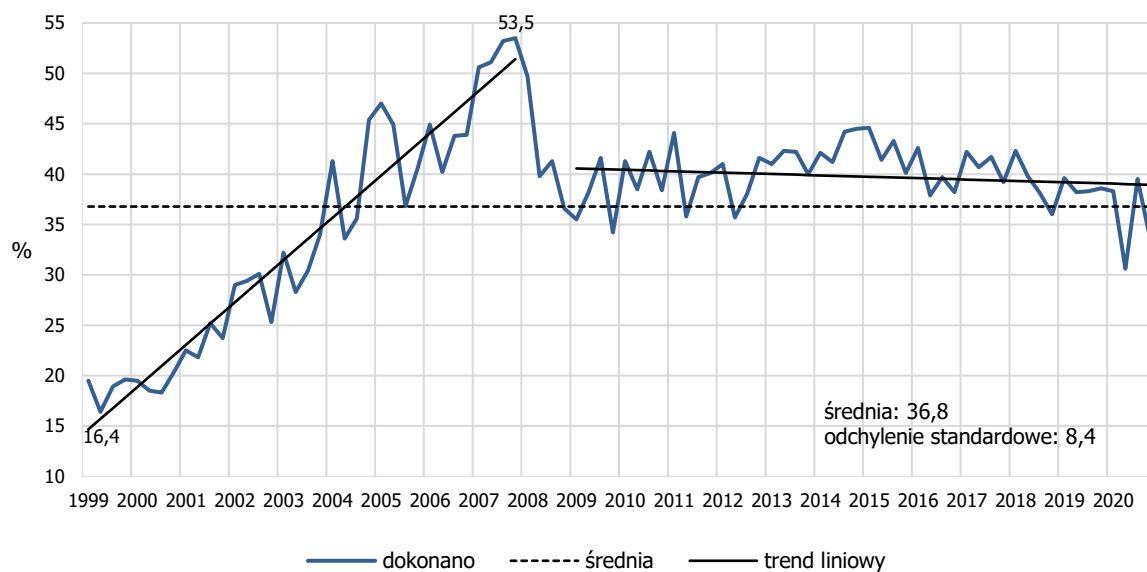
Zakupy środków ochrony roślin wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

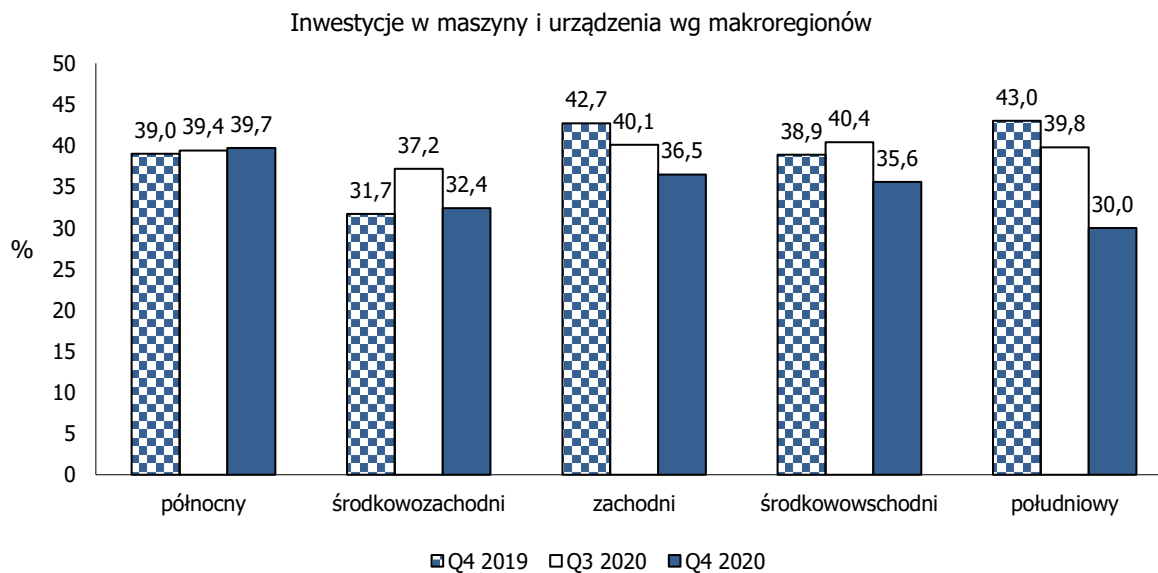
Zakupy środków ochrony roślin wg grup PKD 2007

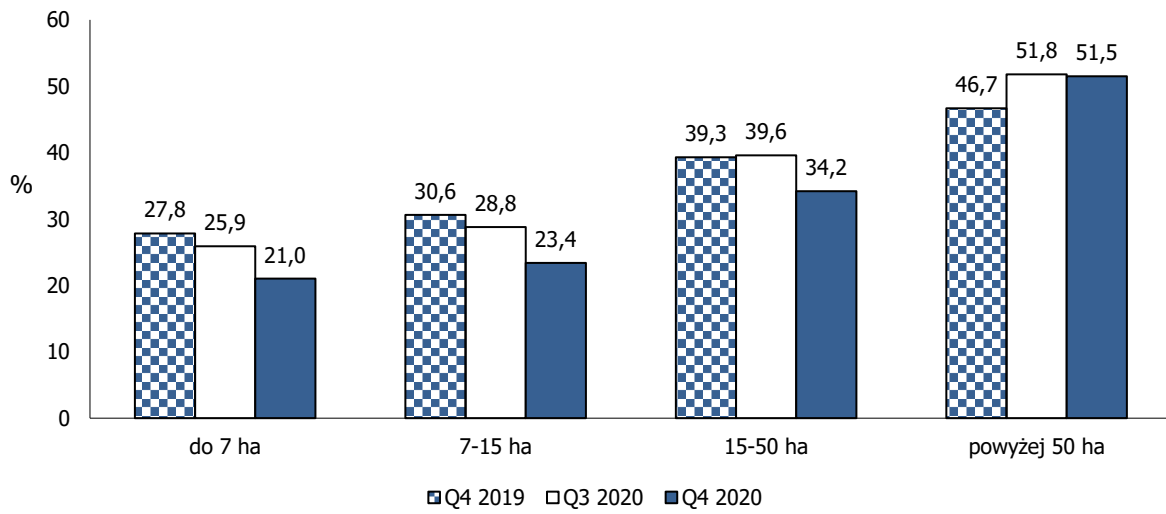
9. Inwestycje w maszyny i urządzenia

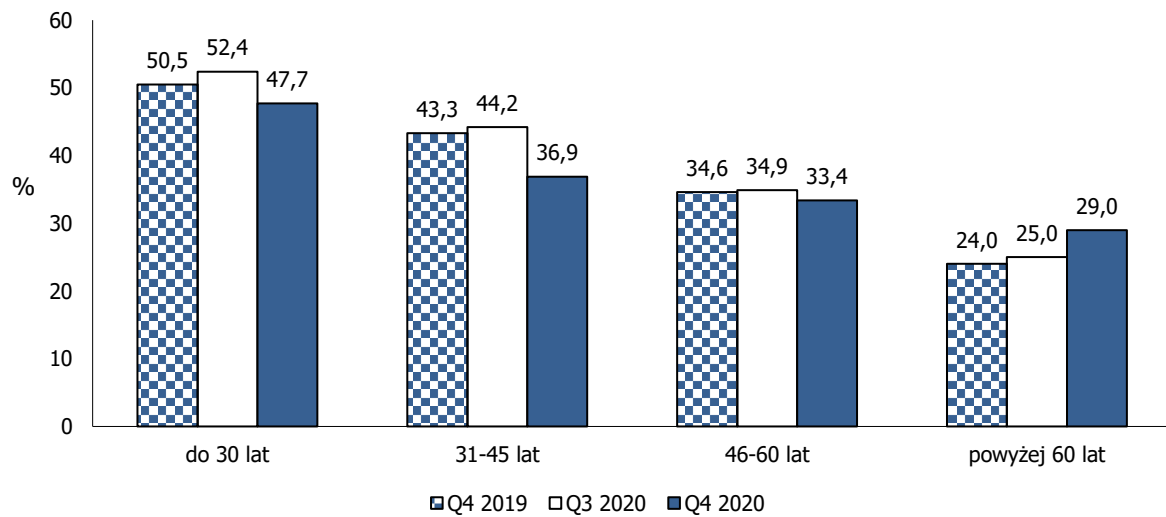
w %	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
dokonano	38,3	38,6	38,3	30,6	39,5	36,7
nie dokonano	61,7	61,4	61,7	69,4	60,5	64,3

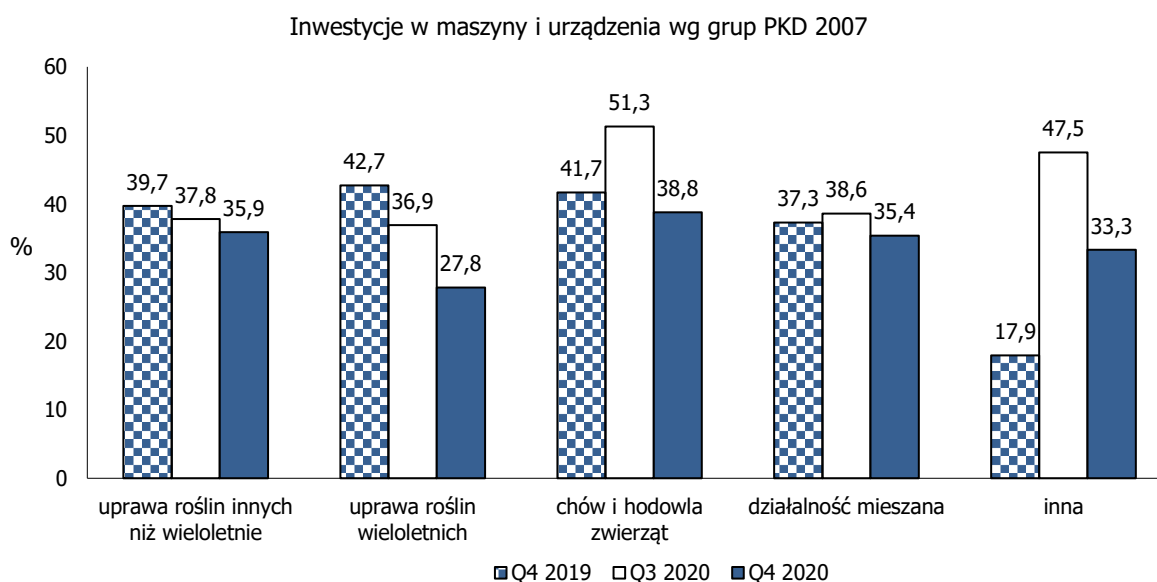
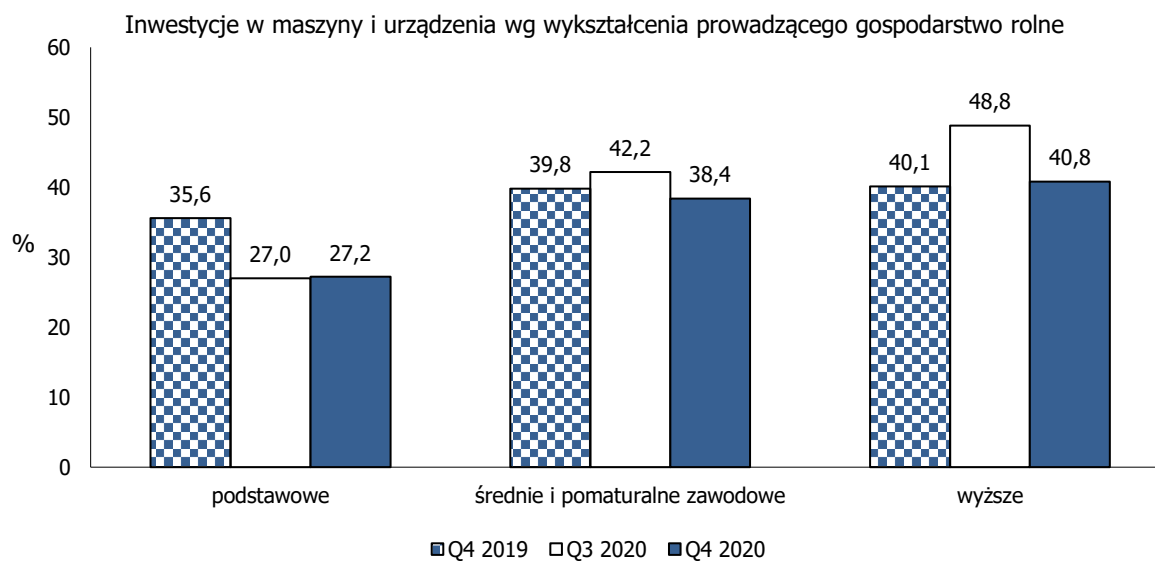
Inwestycje w maszyny i urządzenia wg powierzchni gospodarstw rolnych

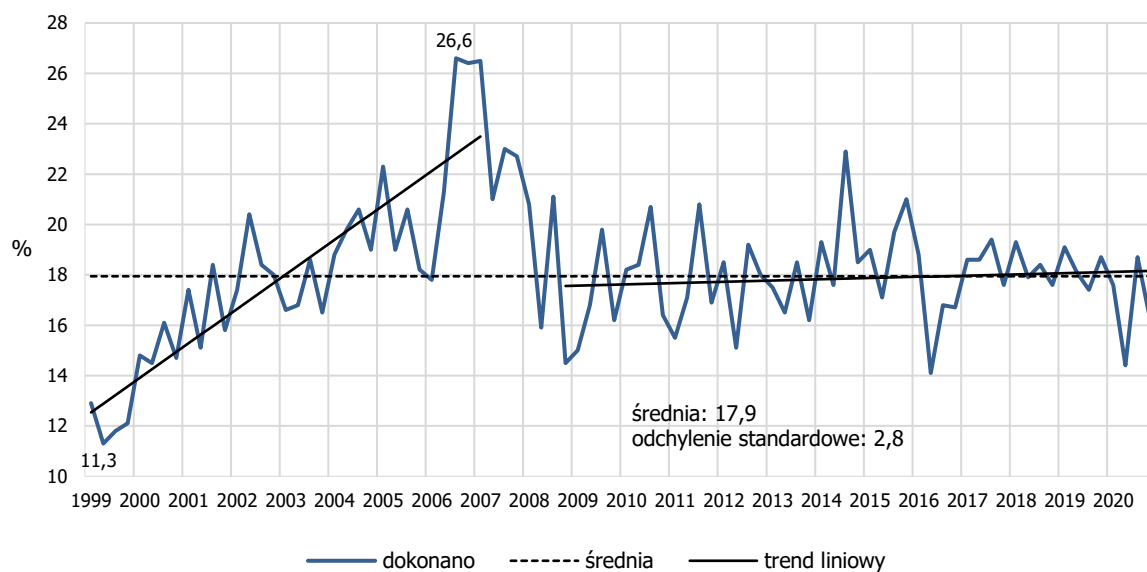
Inwestycje w maszyny i urządzenia wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

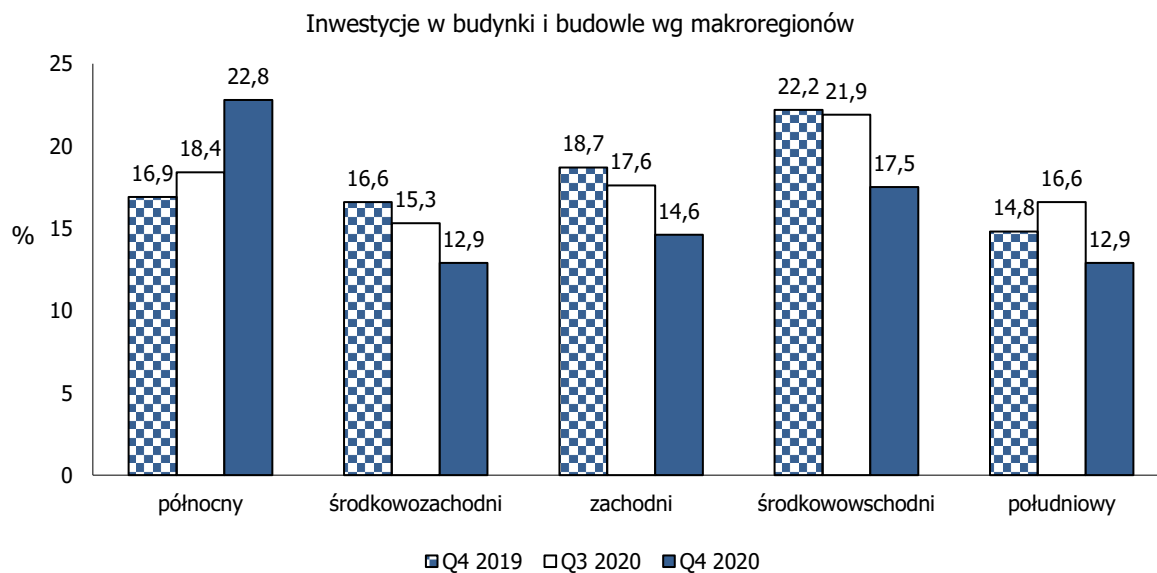

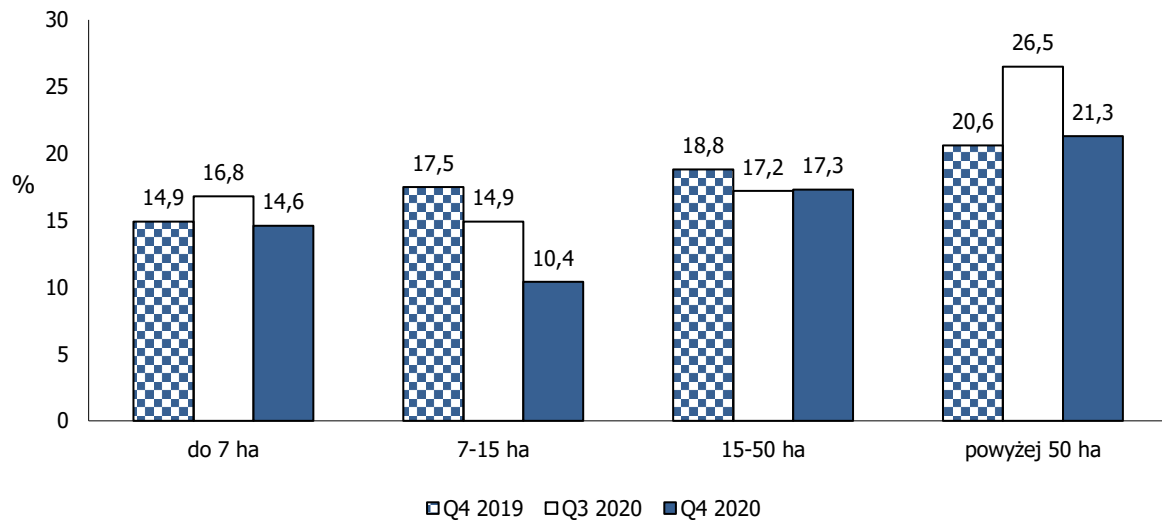
10. Inwestycje w budynki i budowlę

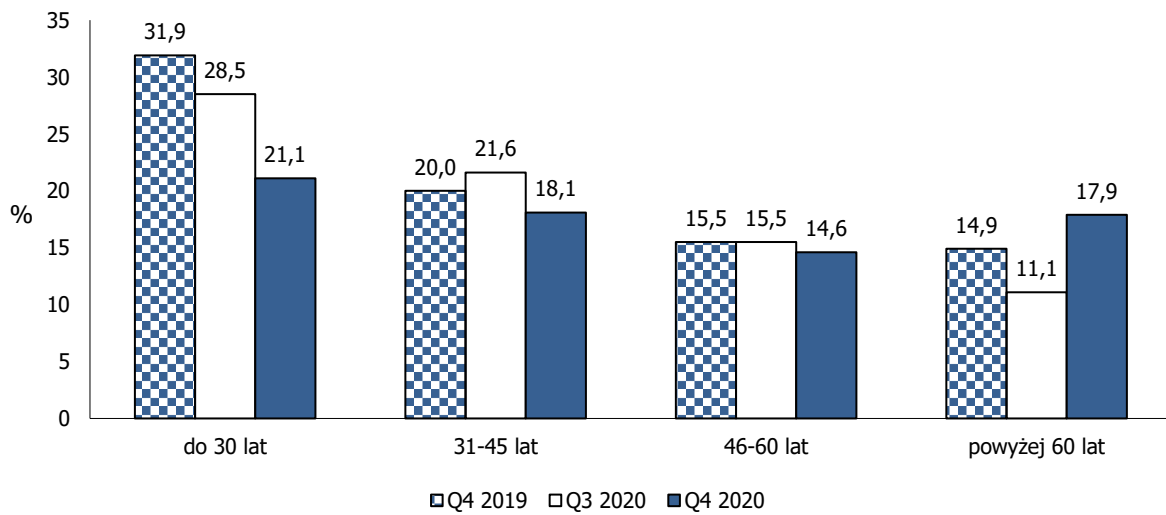
w %	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
dokonano	17,4	18,7	17,6	14,4	18,7	16,9
nie dokonano	82,6	81,3	82,4	85,6	81,3	83,1

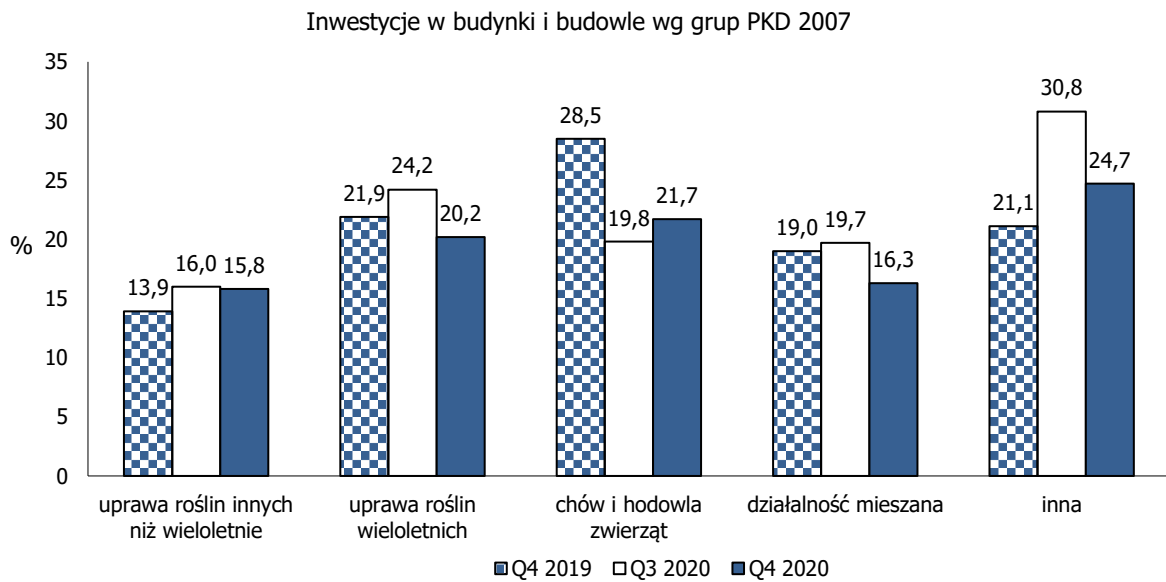
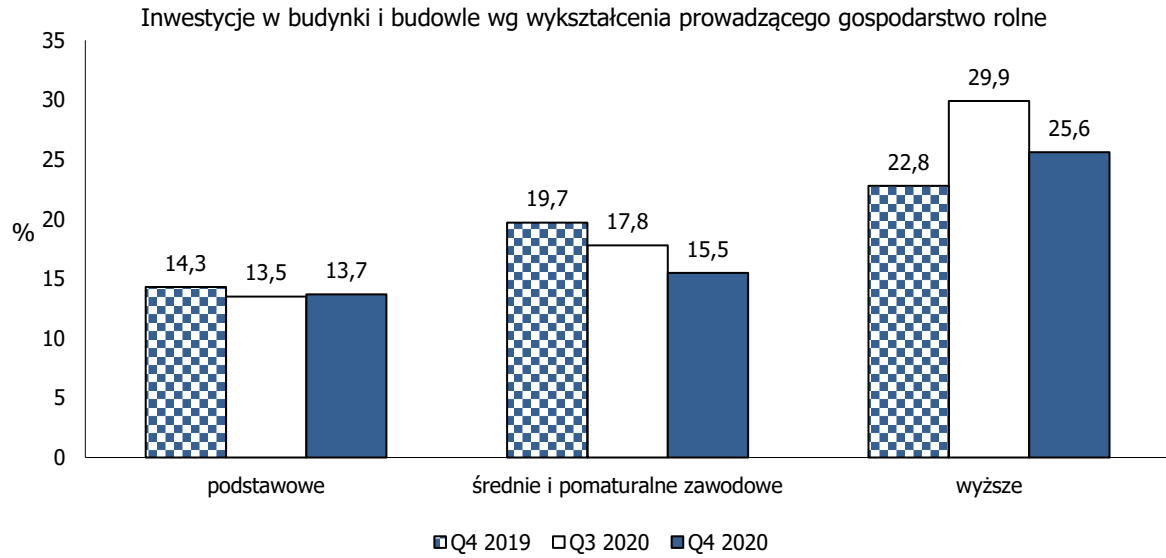

Inwestycje w budynki i budowle wg powierzchni gospodarstw rolnych

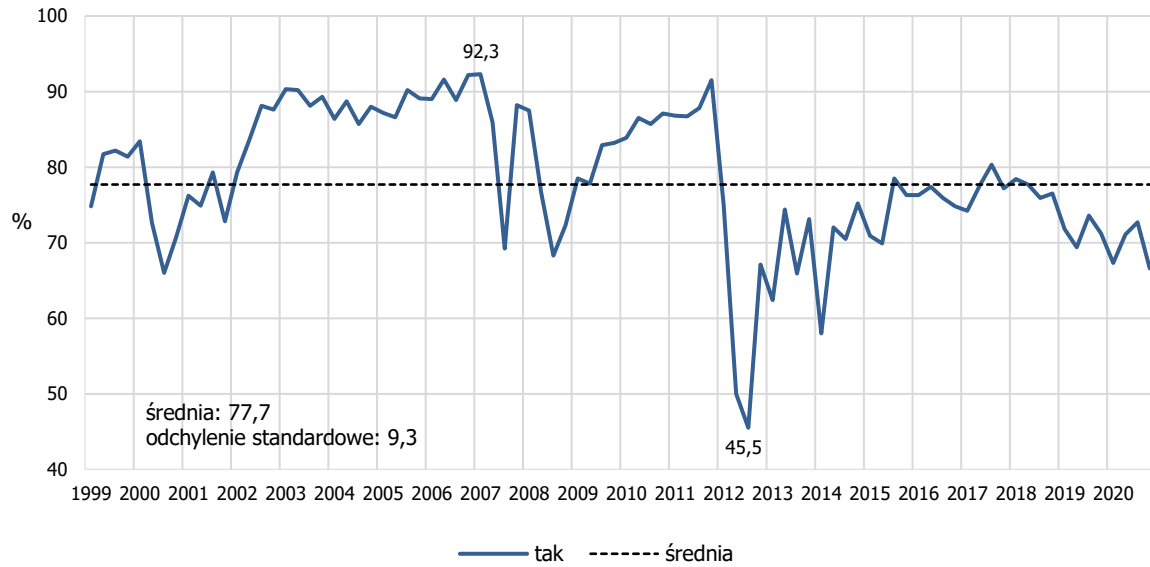

Inwestycje w budynki i budowle wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

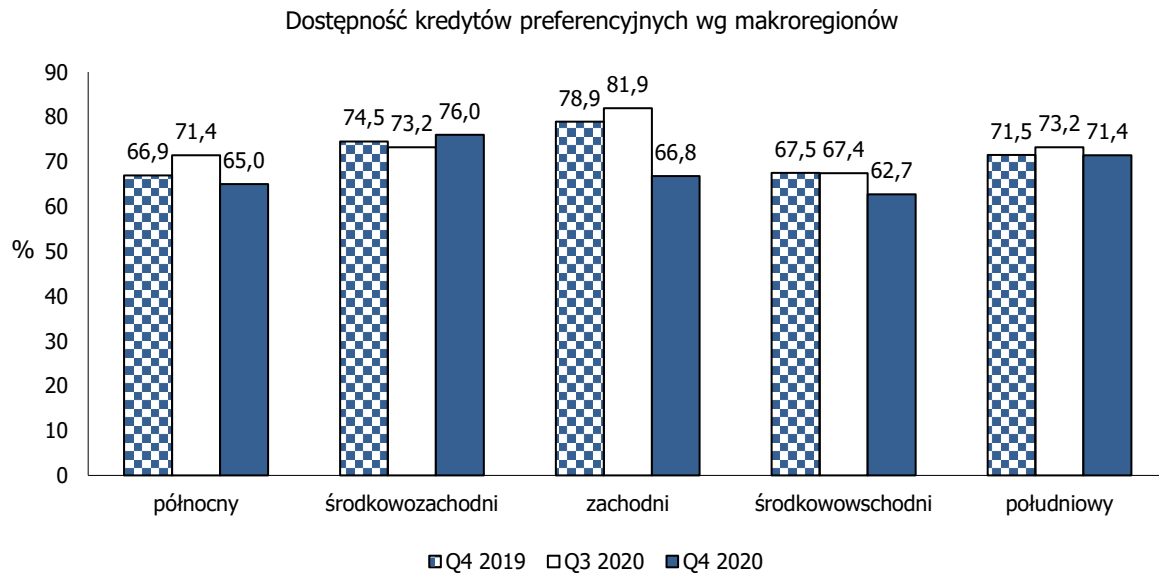

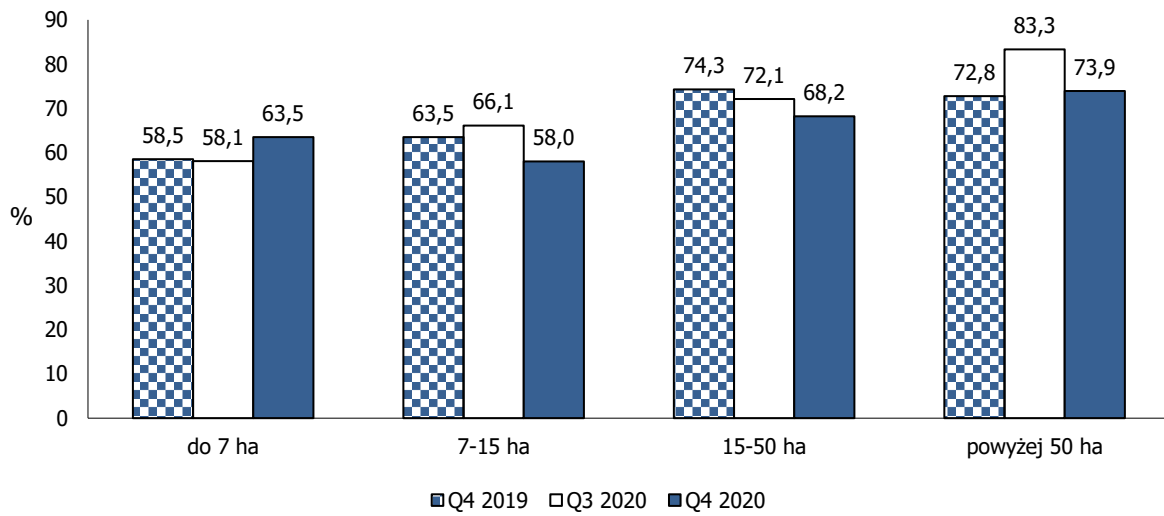
11. Dostępność kredytów preferencyjnych

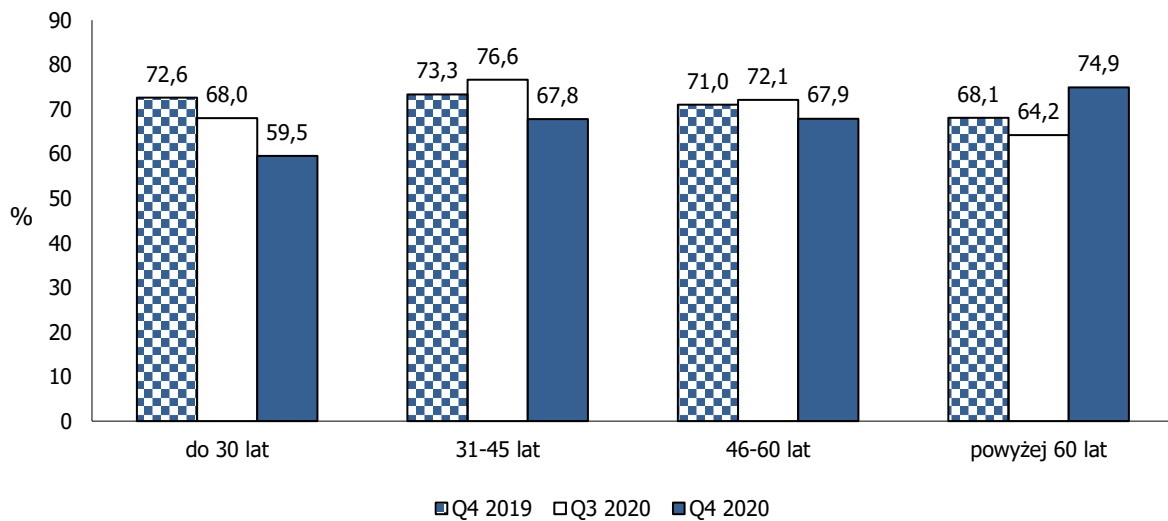
w %	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
tak	73,6	71,2	67,3	71,1	72,7	67,5
nie	26,4	28,8	32,7	28,9	27,3	32,5

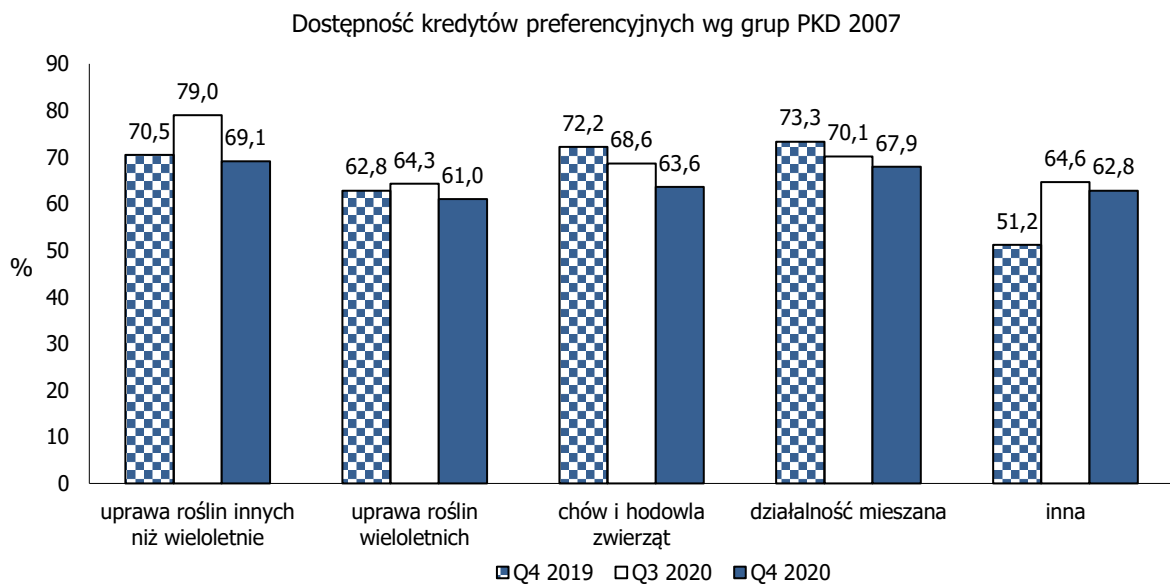
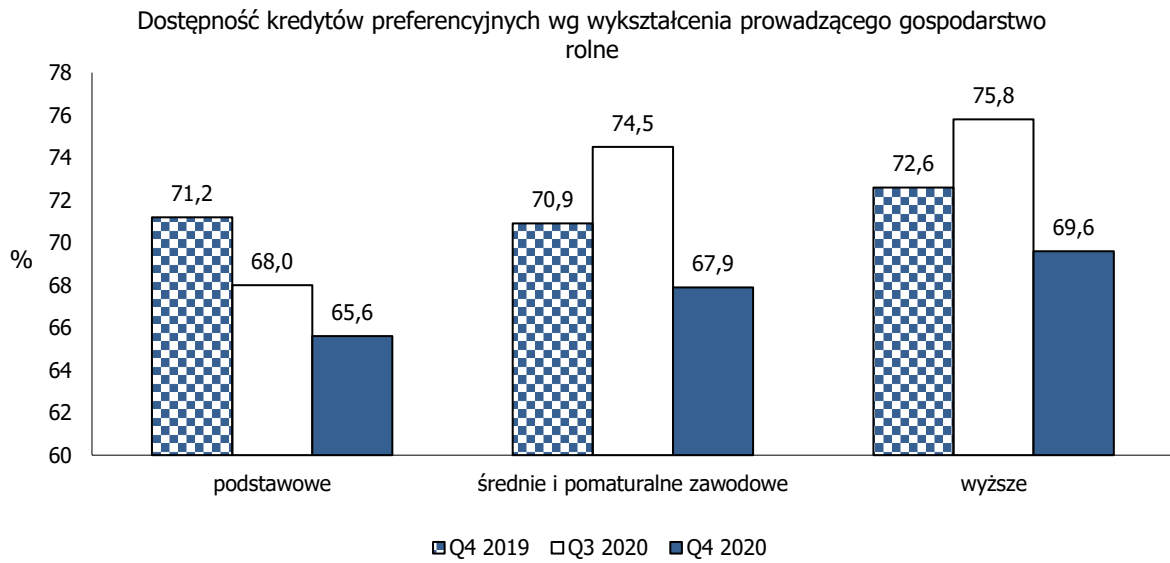

Dostępność kredytów preferencyjnych wg powierzchni gospodarstw rolnych

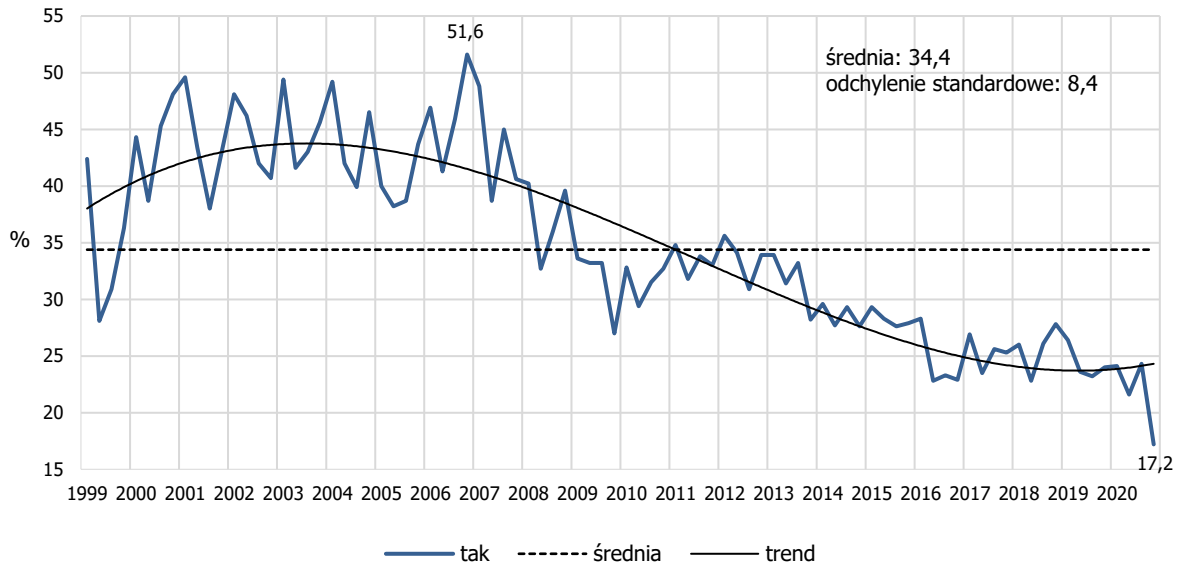

Dostępność kredytów preferencyjnych wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

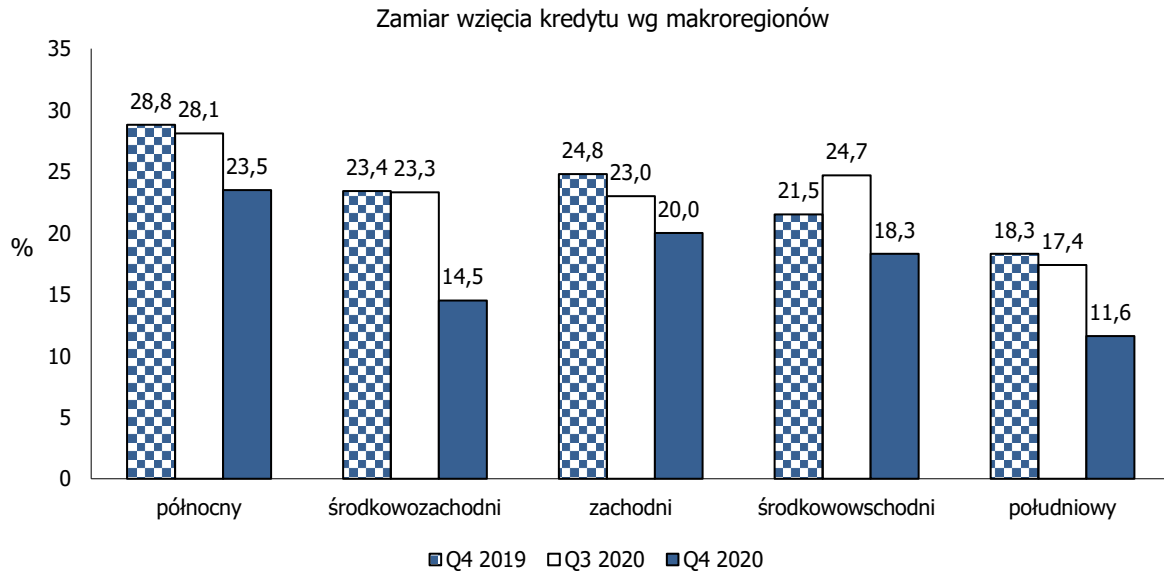

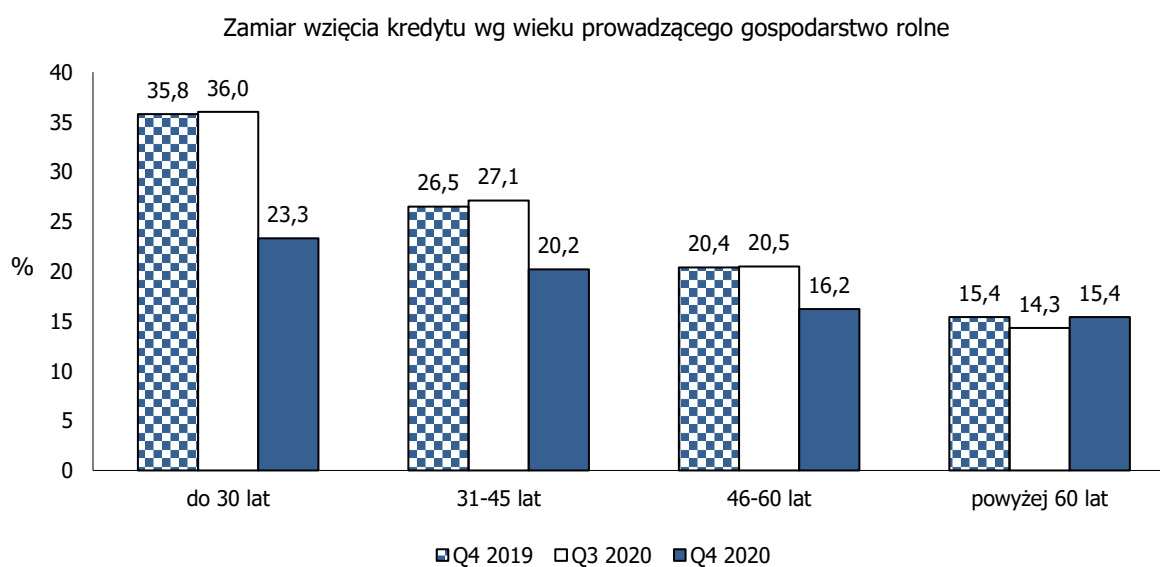
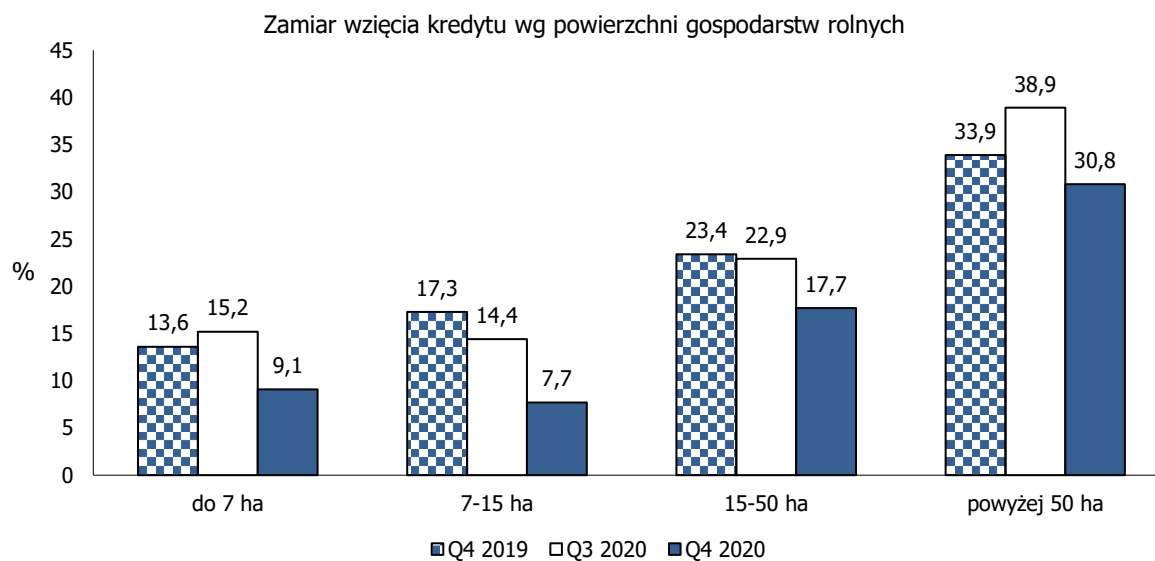
12. Zamiar wzięcia kredytu

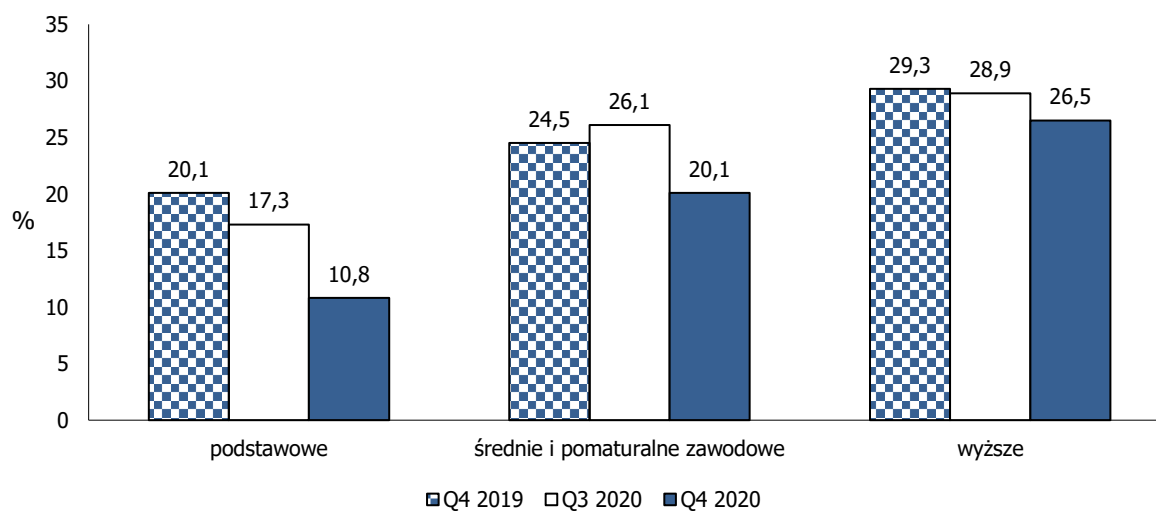
w %	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
tak	23,2	24,0	24,1	21,6	24,3	18,6
nie	76,8	76,0	75,9	78,4	75,7	81,4

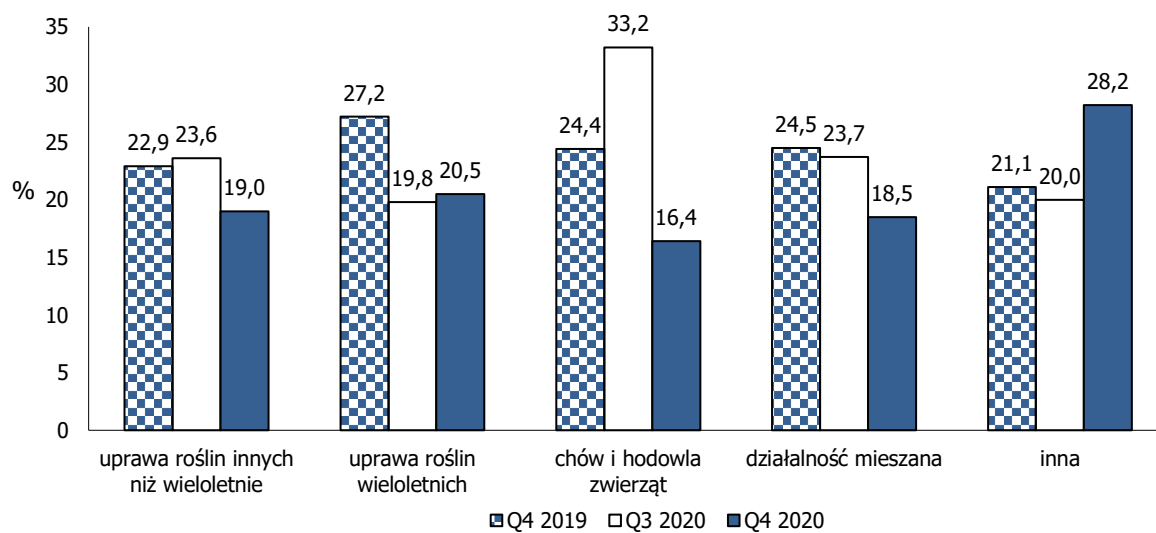

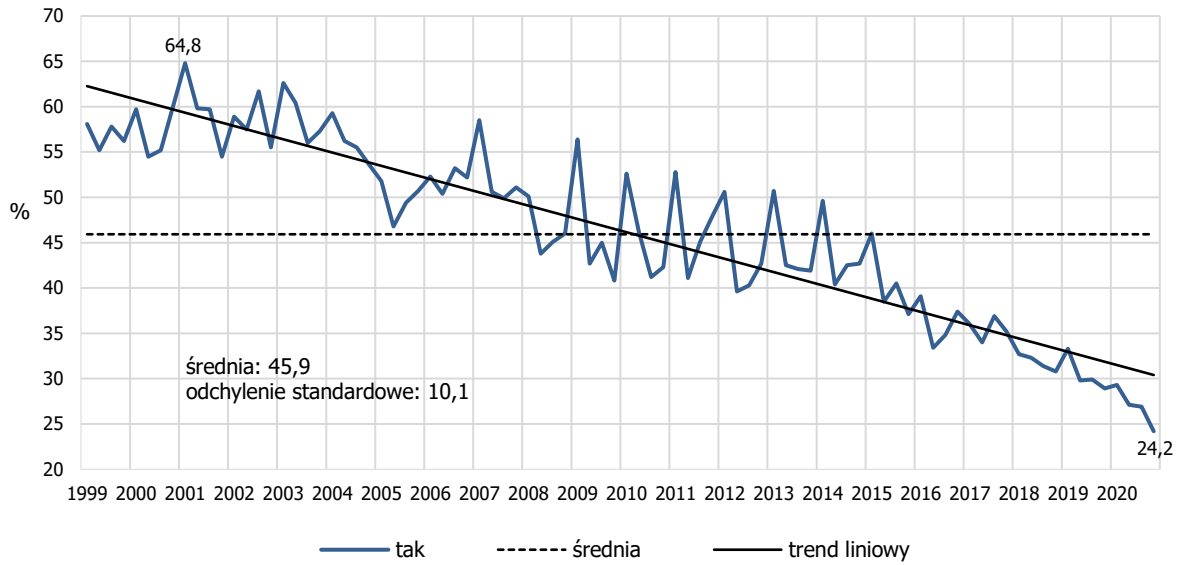
Zamiar wzięcia kredytu wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

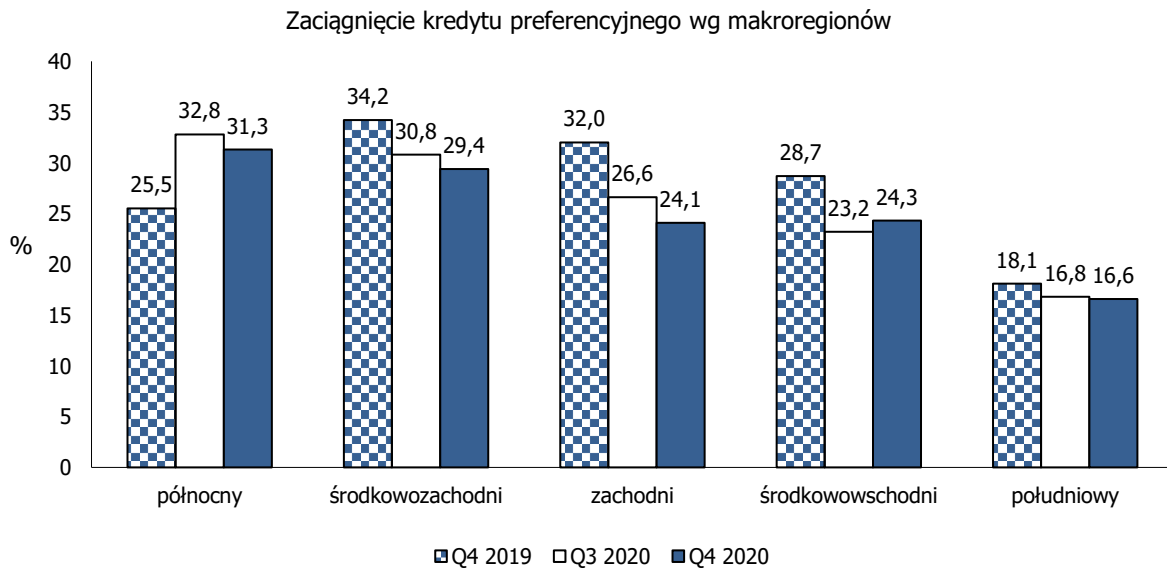
Zamiar wzięcia kredytu wg grup PKD 2007

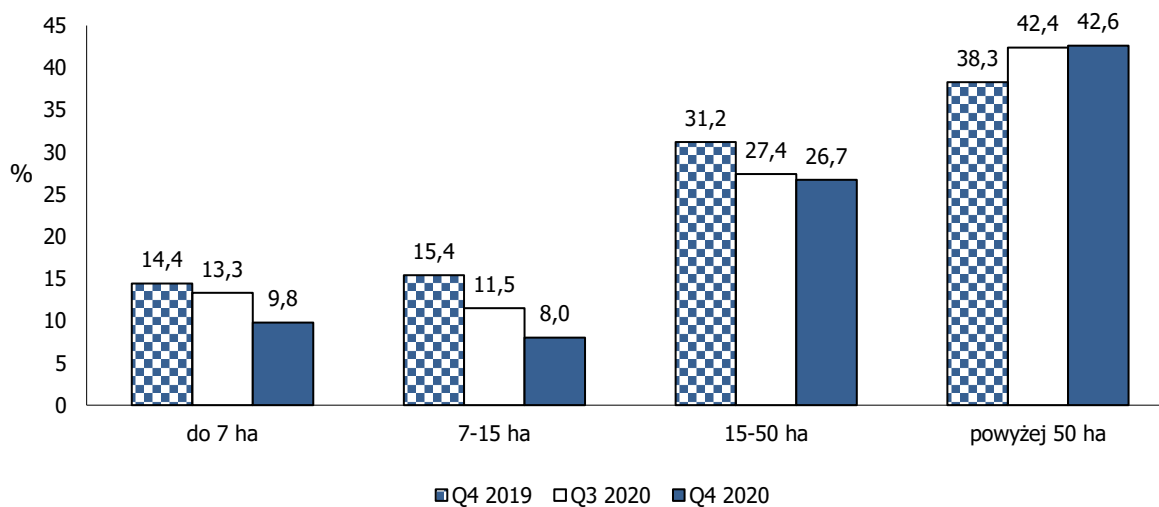
13. Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego

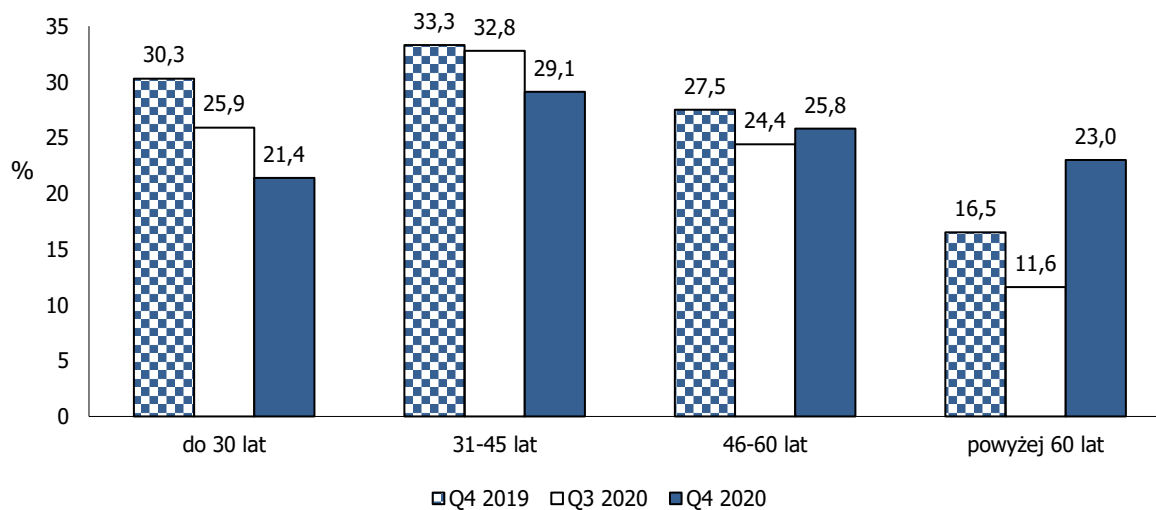
w %	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
tak	29,9	28,9	29,3	27,1	26,9	26,4
nie	70,1	71,1	70,7	72,9	73,1	73,6

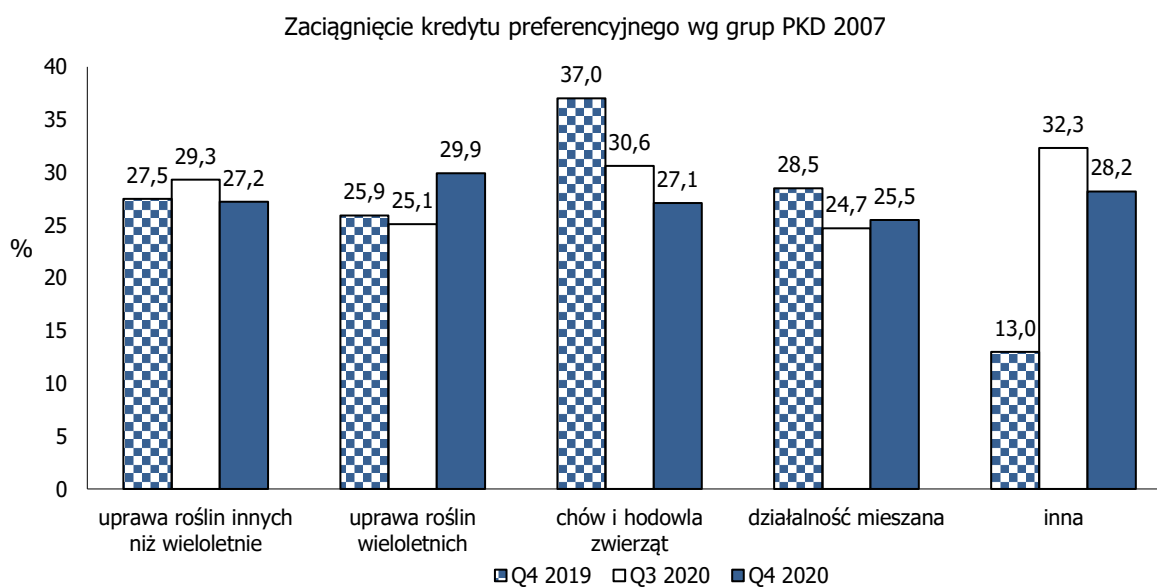
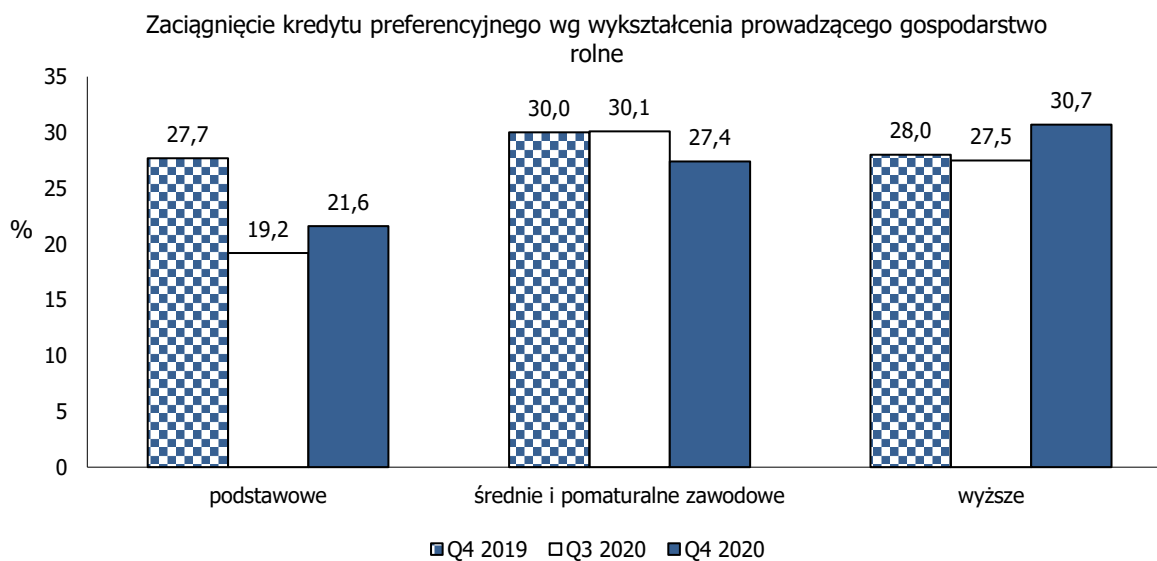

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg powierzchni gospodarstw rolnych

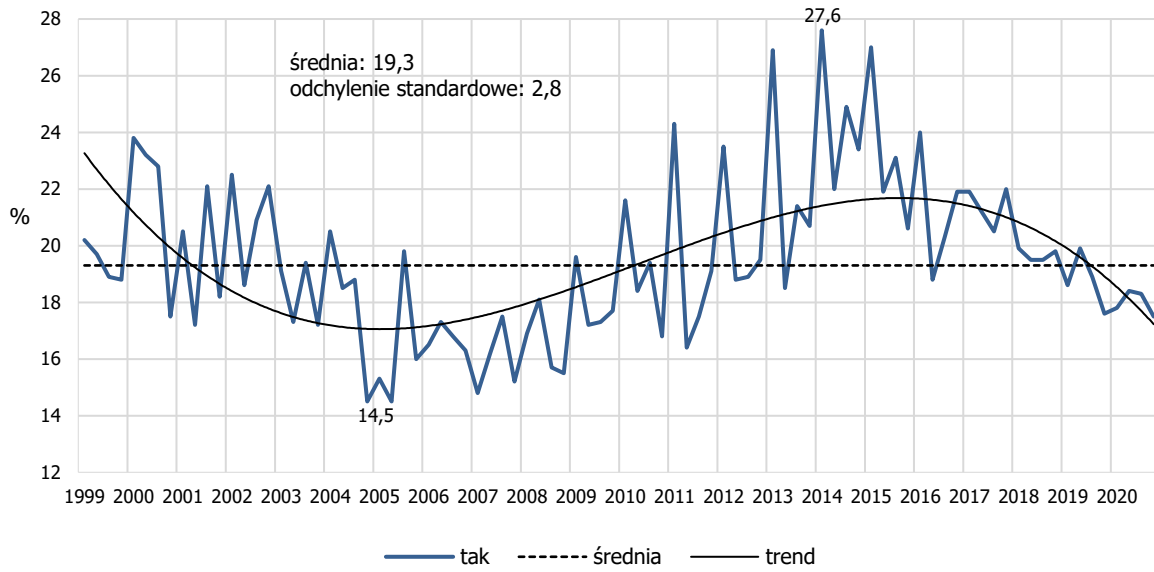

Zaciągnięcie kredytu preferencyjnego wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

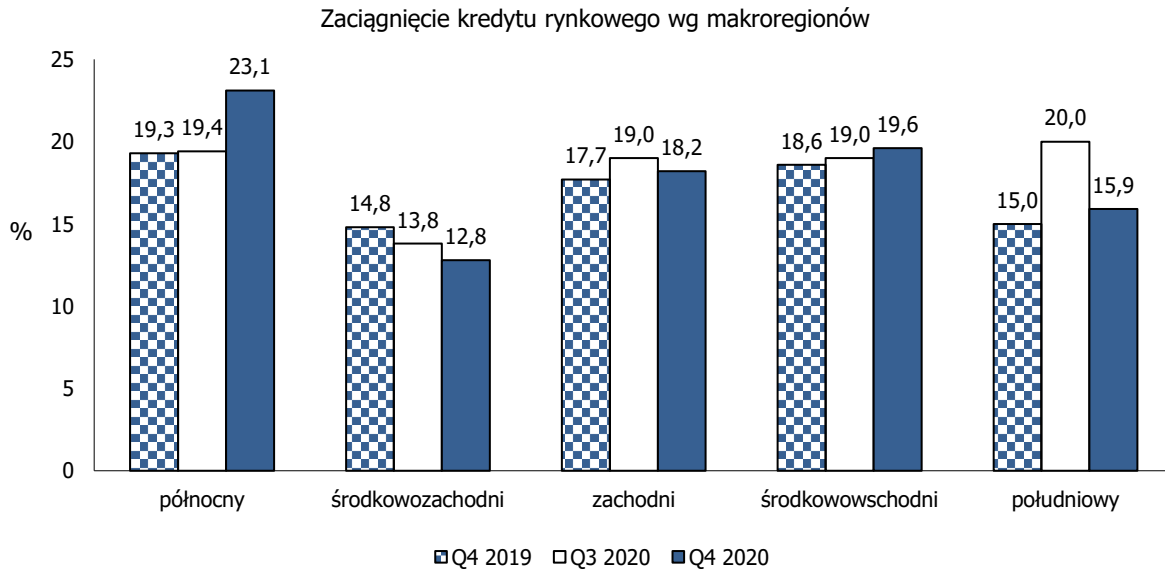

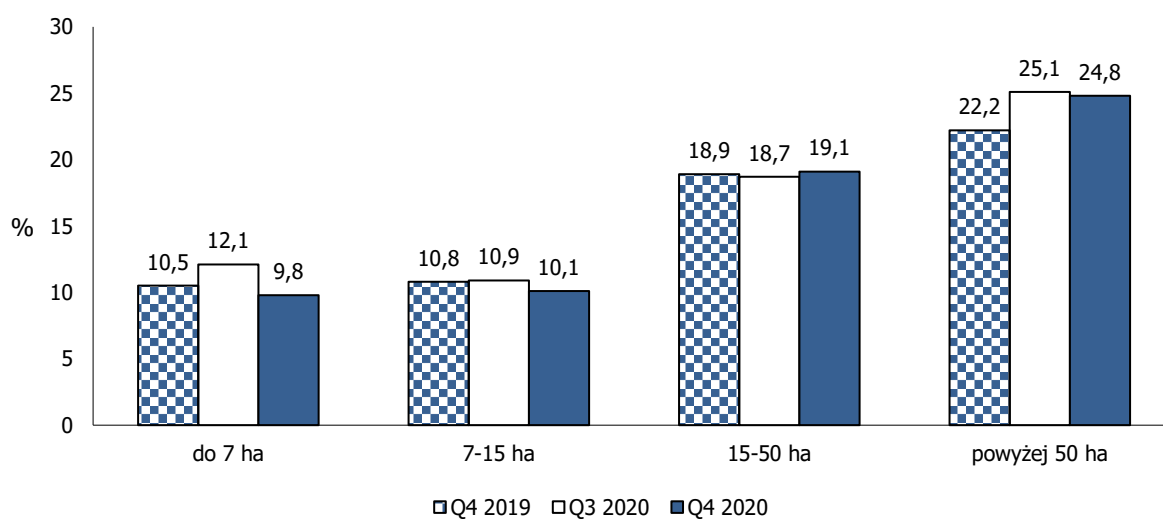
14. Zaciągnięcie kredytu rynkowego

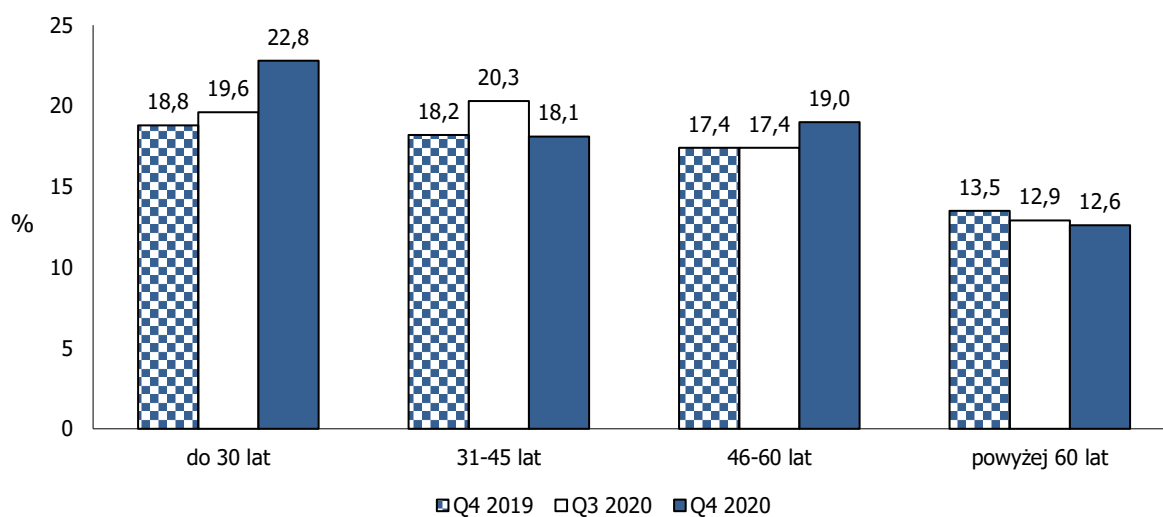
w %	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020
tak	18,9	17,6	17,8	18,4	18,3	18,5
nie	81,1	82,4	82,2	81,6	81,7	81,5

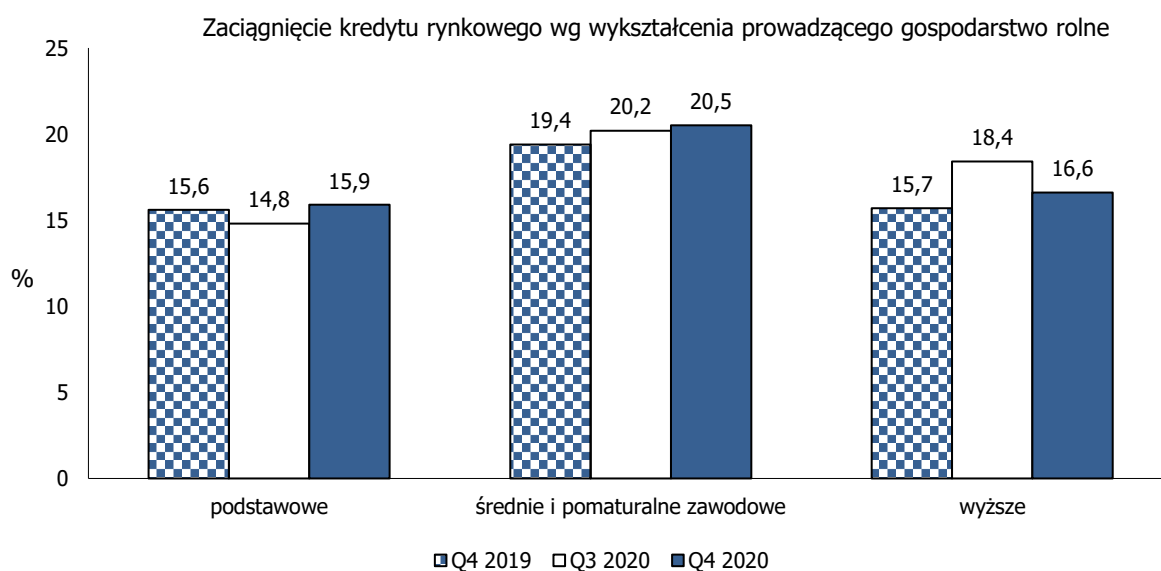
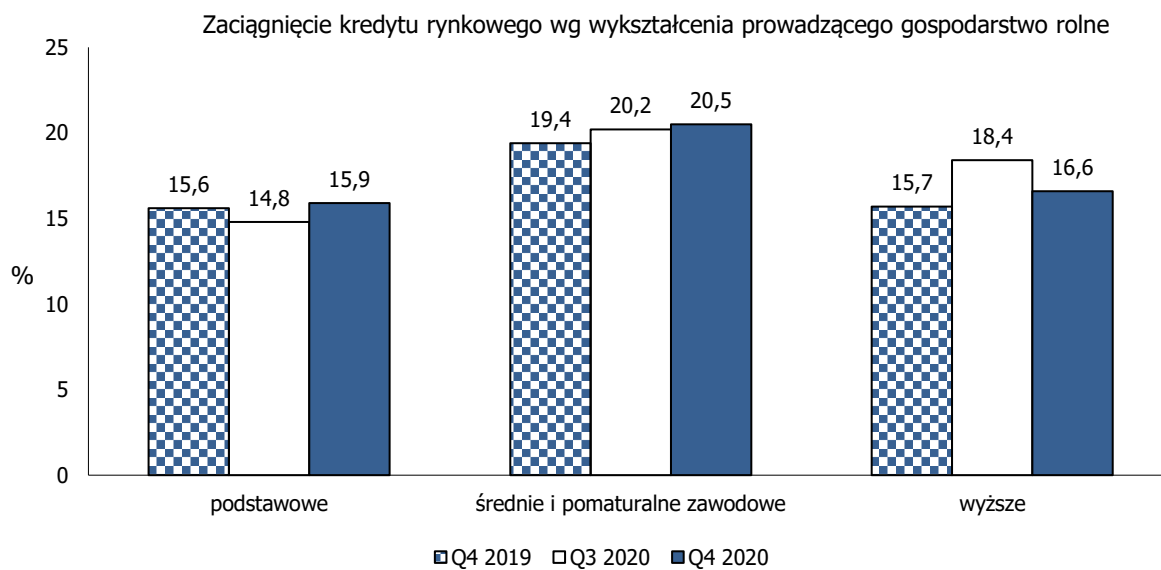

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg powierzchni gospodarstw rolnych

Zaciągnięcie kredytu rynkowego wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

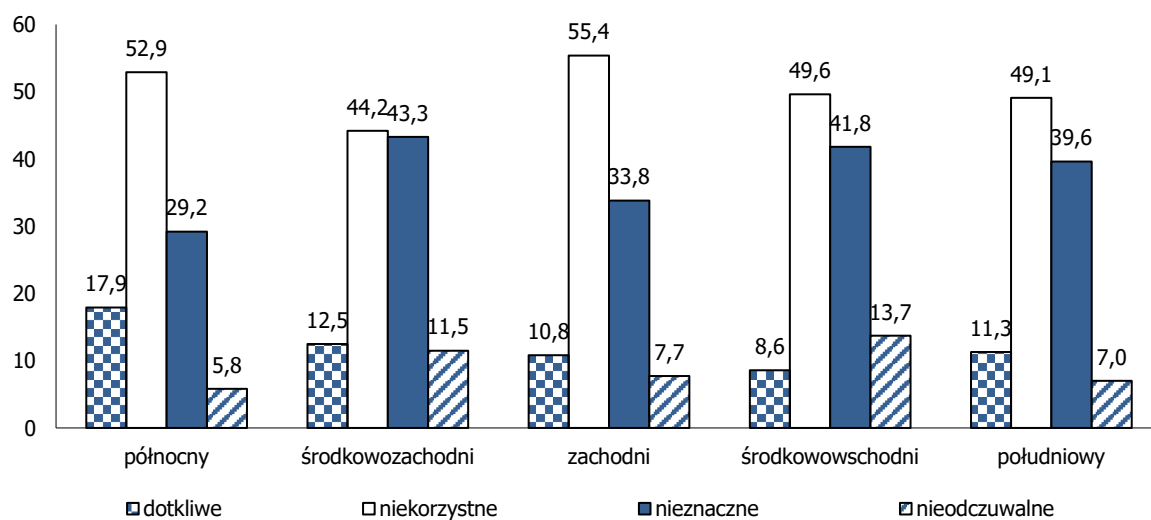

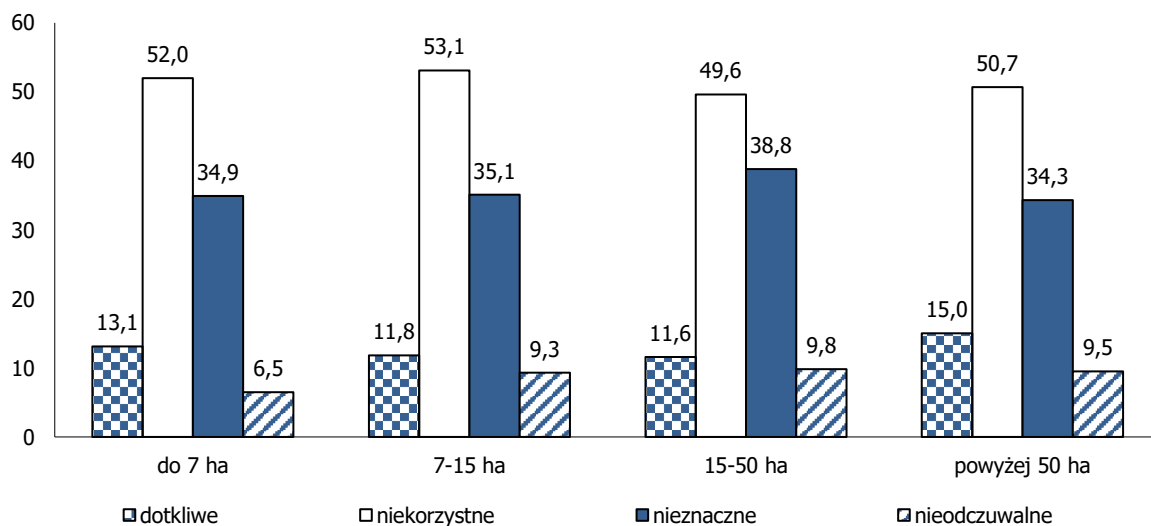
15. Skutki anomalii pogodowych

w %	Q4 2015	Q4 2016	Q4 2017	Q4 2018	Q4 2019	Q4 2020
dotkliwe	28,0	18,2	20,4	39,9	33,2	12,3
niekorzystne	56,1	55,4	47,0	50,5	53,6	50,7
nieznaczne	15,9	26,3	32,5	9,6	13,2	37,0
nieodczuwalne	2,9	5,8	8,4	1,2	1,1	9,4

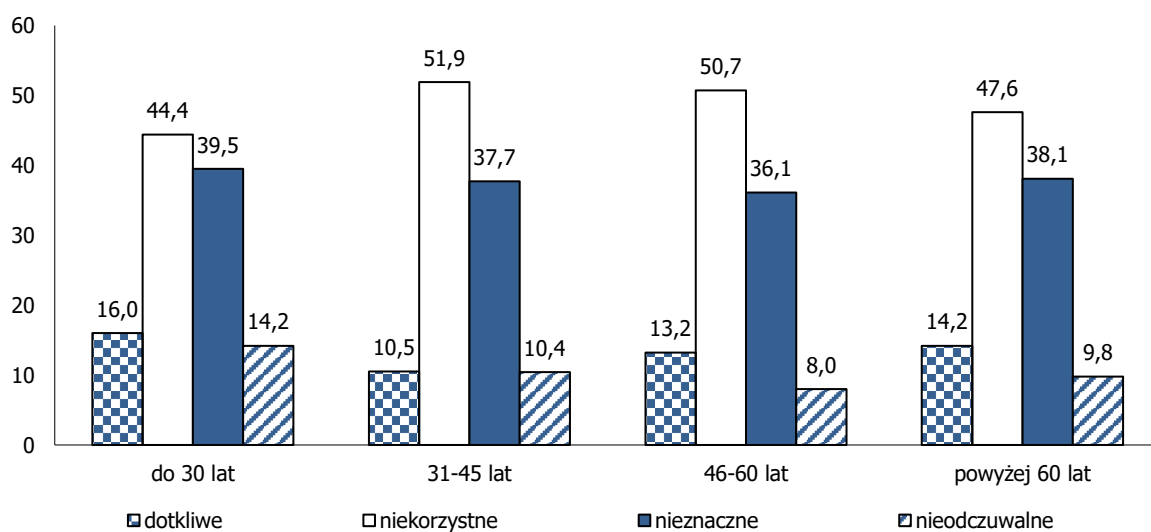
Skutki anomalii pogodowych wg makroregionów

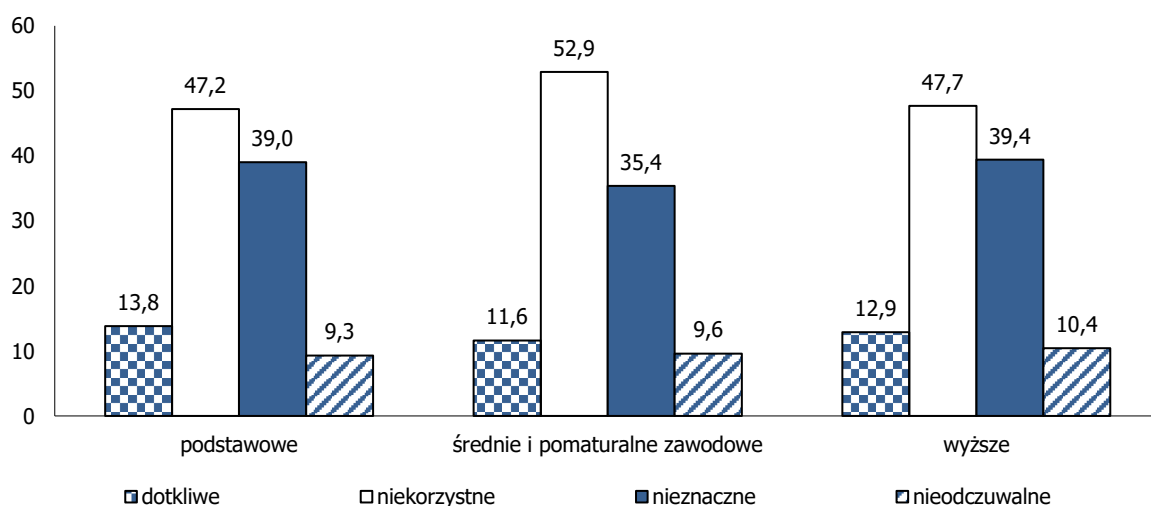
Skutki anomalii pogodowych wg powierzchni gospodarstw rolnych

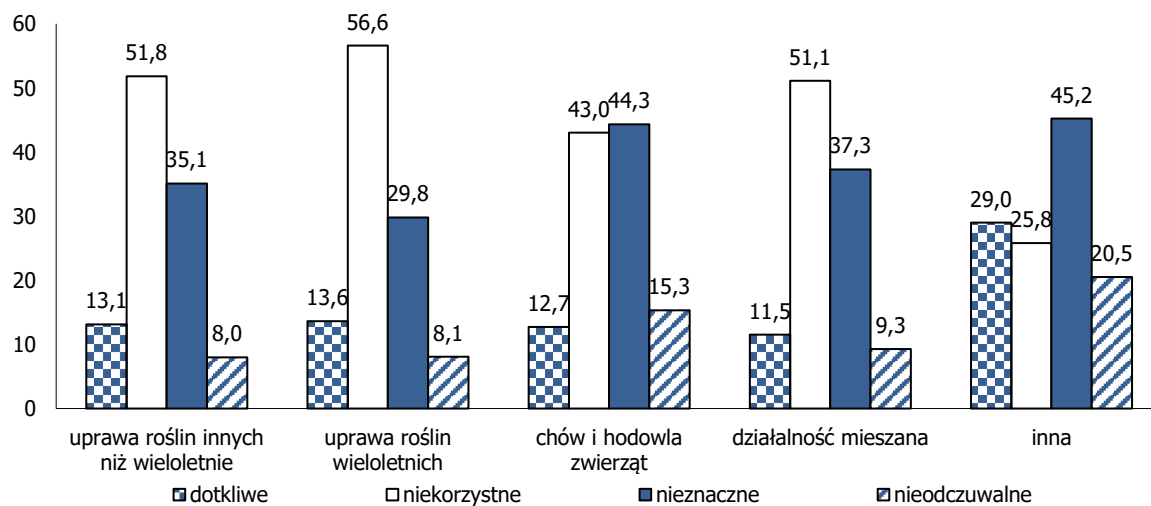
Skutki anomalii pogodowych wg wieku prowadzącego gospodarstwo rolne

Skutki anomalii pogodowych wg wykształcenia prowadzącego gospodarstwo rolne

Skutki anomalii pogodowych wg grup PKD 2007

III. SUMMARY

In the 4th quarter of 2020 the agricultural confidence indicator (IRGAGR) decreased by 1.7 pts. The decline is due to a fall in farmers' confidence, which was one of the largest in the history of the survey. The slump in confidence was indirectly effected by the second wave of COVI-19 pandemic, high uncertainty on its further development and the economic outlook in Poland. The decline of IRGAGR was mitigated by an increase in money income of farmers, which was a result of a rise in prices of basic agri-food products, sustained by the demand from households and abroad. Farmers reduced, however, purchases of fertilizers, nutritive fodder and plant protection products, as well as investment in machinery and buildings. They are highly pessimistic about their near future economic prospects. The next quarter is usually a period of seasonal slowdown in agricultural production, so, taking all together into count, no betterment should be expected over the coming months.